

До зустрічі з тобою
Джоджо Мойес

До зустрічі з тобою #1
Луїза знає, скільки кроків від зупинки до її будинку і що, найпевніше, вона не кохає свого парубка. Але навіть не в'являє, як зустріч із чоловіком, прикутим до інвалідного візка, може змінити її життя... Вілл розуміє, що після аварії завжди відчуватиме біль і власну неповноцінність, і певен, як покласти цьому край. Але навіть не здогадується, що затого в його дім увірветься вихор кольорів, радість і кохання на ім'я Лу...

Джоджо Мойес

До зустрічі з тобою

Чарлі з любов'ю

Пролог

2007

Коли він вийшов з ванної, вона вже прокинулась і, спершись на подушки, гортала туристичні брошури, що лежали поруч. Одягнена в одну з його футболок, вона схилила набік голову. Довгі скуйовджені пасма ліниво спадали на ліжку, нагадуючи йому про попередню ніч. Отак стояв він і, витираючи рушником волосся, насолоджувався короточасним спогадуванням.

Та ось вона відводить очі від читання й супиться. Літа її, можливо, не ті вже, щоб так поводитись, однак почали вони зустрічатись геть недавно, тому все це ще видається милим.

– Невже нам і справді треба дертися в гори чи виснути над проваллями? Це наша перша спільна повноцінна відпустка, а тут немає жодної поїздки, у якій не потрібно було б кидатися звідкись чи, – вона вдає, що її сіпнуло, – носити фліс.

Потому кидає буклети на ліжку, випростує над головою руки й хрипким від безсонних годин минулої ночі голосом каже:

– А як щодо розкішного спа-центру на Балі? Лежали б собі любісінько на пісочку та пустували, розслаблялися б ночами довгими.

– Такий відпочинок не про мене. Мені потрібно щось робити.

– Наприклад, стрибати з літака.

– Не критикуй, допоки сама не спробуєш.

Вона кривиться.

– Якщо ти не проти, я ще покритикую.

Злегка волога сорочка пристає до його шкіри. Він проводить гребінцем по волоссю і вмикає мобільник: на маленький екран відразу вискакує список повідомлень.

– Гаразд, – каже він. – Мушу йти. А ти поснідай.

Він нахиляється над ліжком, щоб поцілувати її. Від неї віє теплом, парфумами й відвертою сексуальністю. Він вдихає аромат волоссю на її потиличці й на мить збивається з думки, коли вона обхоплює руками його шию та тягне в ліжко.

– Ми все ще кудись ідемо на ці вихідні?

Він неохоче вивільняється.

– Все залежить від тієї угоди. А там поки що не зовсім ясно. Я й досі ще можу поїхати до Нью-Йорка. Так чи так, у четвер ми з тобою десь поведемося, еге? Вибір ресторану за тобою. – Він тягнеться по свою шкіряну мотоциклетну форму, що висить на дверях.

Вона звужує очі.

– Вечеря. З містером Блекберрі[1 – Блекберрі – марка телефону. – Тут і далі прим. пер.] чи без нього?

– Що?

– У товаристві містера Блекберрі я почуваюсь зайвою. – Вона копить губки. – Таке відчуття, немовби існує хтось третій, хто претендує на твою увагу.

– Я увімкну беззвучний режим.

– Вілле Трейнор! – скрикнула вона. – Ти ж маєш його хоч іноді вимикати!

– Я вимкнув його минулої ночі, хіба ні?

– Бо я добряче натиснула на тебе.

Він усміхається:

– Он як ти це називаєш тепер, – і натягує шкіряні штани. Нарешті Лісса втрачає владу над його уявою. Він перекидає через руку мотоциклетну куртку й, пославши їй повітряний поцілунок, виходить з кімнати.

На його «блекберрі» двадцять два повідомлення, найперше з яких надійшло о 3 год. 42 хв. з Нью-Йорка. Якась правова проблема. Він спускається на підземну автостоянку, намагаючись ознайомитися з нічними новинами.

– Доброго ранку, містере Трейнор!

Охоронець виходить зі своєї кабінки, яку облаштовано так, неначебто стояла вона десь надворі серед усілякої погоди. Вілл за звичкою зводить очі на систему відеонагляду, розглядається на лискучі бампери автомобілів

вартістю 60 тисяч фунтів, які ніколи не брудняться, й укотре запитує себе подумки, що робить він тутечки від самого рання.

Відтак одягає шкіряну куртку.

– Як там надворі, Міку?

– Жахливо. Лле як з відра.

Вілл зупиняється.

– Он як. Погода не для мого байка?

Мік хитає головою.

– Ні, сер. Хіба що він у вас на надувних подушках. Або ж ви шукаєте смерті.

Вілл дивиться на свого мотоцикла, тоді знімає рукавиці. Хоч би що про нього думала Лісса, він не той чоловік, який зайвий раз ризикує. Потому відмикає багажник мотоцикла, кладе туди рукавиці, замикає його й кидає Мікові ключі. Той легко ловить їх однією рукою.

– Просунь під мої двері, гаразд?

– Без проблем. Викликати вам таксі?

– Та ні. Обидва змокнемо.

Натисканням кнопки охоронець відсовує автоматичну решітку, й Вілл виходить надвір, піднімаючи руку на знак подяки. Надворі ще темно, гримить, а Центральним Лондоном вже повільно тягнуться валки автівок, дарма що немає ще й пів на восьму. Вілл піднімає комір і прямує вулицею до переходу, де легше впіймати таксі. На дорогах калюжі, сірими полисками виграє дзеркальний тротуар.

Забачивши людей у костюмах на краю тротуару, він роздратовано мугикає: «І відколи це весь Лондон почав прокидатись так рано?» Кожен тієї миті міг думати те саме.

Вілл дивиться, де краще стати, аж раптом дзвонить його мобільник. Це Руперт.

– Я вже в дорозі. Намагаюсь таксі зловити.

По той бік дороги він уздріває таксівку з помаранчевим вогником, вона наближається. Вілл береться навстріч, сподіваючись, що більше її ніхто не помітив. Поуз мчить автобус, за ним вищить гальмами вантажівка, приглушуючи Рупертові слова.

– Не чую тебе, Рупе. – Вілл намагається перекричати дорожній шум. – Повтори ще раз. – Затримавшись на мить на острівку безпеки, поки повз нього потоком плинуть машини, він бачить тьмяне помаранчеве світло й піднімає вільну руку, сподіваючись, що таксист розгледить його крізь зливу.

– Зателефонуй Джеффові в Нью-Йорк. Він ще не лягав, чекає на тебе. Ми намагалися зв'язатися з тобою вночі.

– А що там?

– Юридична перепона. Два пункти в розділі їм не підходять. Підписи... документи...

Голос у телефоні заглушає шипіння шин на вологій дорозі якогось авта.

– Я не розчув.

Водій таксі помітив його. Машина поволі гальмує, піднявши стовп води в калюжі, та зупиняється на протилежному боці дороги. Трохи далі від себе він помічає чоловіка, який розчаровано сповільнює свій біг, збагнувши, що Вілл дістанеться до автівки раніше. Він відчуває невеличкий триумф.

– Слухай, нехай Келлі покладе документи на моему столі! – кричить він. – Я буду за десять хвилин.

Швидко роззирнувшись, він пригинає голову і пробігає останні кілька кроків до таксі. Слово «Блекфраерз»[2 – Блекфраерз – район у Лондоні.] вже готове злетіти з його вуст. Дощ затикає у шпарку між коміром і сорочкою. Доки Вілл добереться до офісу, змокне як хлюща, дарма що під дощем йому дорога недовга. Доведеться, певно, відправити секретарку по суху сорочку...

– І ми повинні дістати це, поки не почнеться перевірка, перш ніж Мартин до цього...

Лунає виск і грубий рев клаксона, Вілл здійснює очі й бачить перед собою бік чорного блискучого таксі. Водій вже опускає вікно, аж ось краєм ока Вілл уздріває щось, чого не може розібрати, – воно стрімголов суне на нього. Вілл повертається і тієї самої миті усвідомлює, на чиему шляху стоїть і що шансів зійти з цього шляху немає. Пальці розтискаються, і «блекберрі» летить додолу. Вілл чує крик, неначе власний. Останнє, що він бачить, – шкіряна рукавиця, обличчя під шоломом, шок в очах чоловіка – віддзеркалення його шоку. Вибух – і все розлітається.

А далі – пустка.

1

2009

Від автобусної зупинки до дому сто п'ятдесят вісім кроків, але вони можуть розтягуватися до ста вісімдесяти, якщо ви не поспішаєте. От коли ви носите, скажімо, туфлі на платформі. Або ж купили в комісійній крамниці туфлі з метеликами на носиках, які недостатньо підтримують п'яту ззаду, через що, очевидячки, вони й мали таку вражаючу ціну – лише 1,99 фунти. Я повернула за ріг на нашу вулицю (шістдесят вісім кроків) і вже бачила наш будинок – чотириспальневий дуплекс поруч інших три-й чотириспальневих дуплексів. Надворі стояв татків автомобіль, що означало, він ще не вийшов на роботу.

Позад мене сонце сідало за Стортфолдський замок, темні тіні від якого, мов віск, що тане, ковзали по схилу, намагаючись обігнати мене. В дитинстві ми влаштовували перестрілки нашими видовженими тінями, і вулиця

тоді перетворювалася на Кораль ОК.[3 - Кораль ОК - назва однієї з найвідоміших на Дикому Заході перестрілок.] Якоїсь іншої днини я могла б розказати про те, що ставалось зі мною на цьому маршруті, де татко вчив мене кататися на велосипеді без допоміжних коліс, де місціс Доєрті з перекошеною перукою пригощала нас валійськими тістечками, а одинадцятирічна Трина просунула руку в живопліт, потривоживши осине гніздо, і ми з вереском бігли аж до самого замку.

На стежці лежав перевернутий Томасів триколісний велосипед. Зачинивши за собою хвіртку, я затягнула його під ганок і відчинила двері. Тепло вдарило мене із силою подушки безпеки. Мама постійно страждає від холоду й тримає опалення ввімкненим увесь рік. Тато завжди відчиняє вікна, скаржачись, що через неї ми збанкрутуємо. Він каже, що наші рахунки за опалення більші, ніж ВВП маленької африканської країни.

- Це ти, люба?

- Так. - Я повісила куртку на шараги, де вона ледве помістилась серед інших курток.

- Хто саме? Лу? Трина?

- Лу.

Я заглянула у вітальню. Тато лежав долілиць на дивані, просунувши руку так глибоко між подушки?, неначе вони повністю її поглинули. Томас, мій п'ятирічний небіж, сидів навпочіпки й пильно спостерігав за ним.

- Лего. - Тато повернувся до мене багряним від напруги обличчям. - Не розумію, навіщо робити ті кляті деталі настільки дрібними. Ти не бачила лівицю Обі-Вана Кенобі?[4 - Обі-Ван Кенобі - вигаданий персонаж із «Зоряних війн».]

- Вона лежала на dvd-плеєрі. Здається, він поміняв Обі та Індіані Джонсу руки.

- Очевидячки, тепер у Обі не буде бежевих рук. Треба знайти чорні руки.

- Я б не турбувалась про це. Хіба Дарт Вейдер не відтяв йому руку в другому епізоді? - Я торкнулась пальцем щоки, щоби Томас там мене поцілував.

- А де мама?

- Нагорі. А це що? Двохфунтова монета!

Я скинула очима вгору, почувши саме знайомий скрип прасувальної дошки. Джозі Кларк, моя мама, ніколи не сиділа. Це було справою честі. Якось вона стояла на драбині знадвору та фарбувала вікна, вряди-годи зупиняючись, щоби помахати нам рукою, поки ми вечеряли печеню.

- Може, пошукаєш мені ту кляту руку? Він уже півгодини змушує мене шукати її, а мені час збиратися на роботу.

- Ти на ніч?

- Так. Уже пів на п'яту.

Я подивилась на годинник.

- Насправді лише пів на четверту.

Він витягнув руку з-під подушки й глянув скося на годинник.

– Тоді що ти робиш удома так рано?

Я непевно хитнула головою, немовби хибно второпала запитання, й пішла на кухню.

Дідусь сидів у фотелі біля вікна, вивчаючи sudoku. Патронажна сестра сказала нам, що це добре для його концентрації, допомагає зосередитися після інсульту. Та, схоже, я була єдина, хто помічав, що квадратики всі він довільно заповнював цифрами, які спадали йому на гадку.

– Здоров, дідусю!

Він підвів голову і всміхнувся.

– Хочеш чашку чаю?

Дідусь похитав головою і трішки розтулив рота.

– Чогось холодного?

Він кивнув. Я відчинила дверці холодильника.

– Яблучного соку немає. – Яблучний сік, як я щойно згадала, був надто дорогий. – «Райбіни»? [5 – «Райбіна» – безалкогольний напій на основі чорної смородини.]

Він похитав головою.

– Води?

Він кивнув і пробурмотів щось схоже на «дякую», коли я передала йому склянку.

У кімнату з величезним кошиком акуратно складеної білизни увійшла моя мама.

– Твої? – Вона розмахувала парочку шкарпеток.

– Напевне, Тринині.

– Я так і подумала. Дивний колір. Мабуть, пралися з татовою темно-бузковою піжамою... Ти сьогодні рано. Кудись ідеш?

– Ні. – Я налила у склянку води з-під крана та випила.

– Патрик зайде до нас пізніше? Він недавно сюди дзвонив. Ти вимкнула свого мобільника?

– Ні.

– Він казав, що намагається забронювати номер у готелі. Твій батько чув щось по телевізору про те місце. Де це тобі сподобалось? Іпсос? Каліпсос?

– Скіятос.

– Отож там. Потрібно дуже ретельно перевірити готель. Зроби це по інтернету. Вони з дідусем щось чули в обідніх новинах. Начебто половина тих недорогих пропозицій – самі будівельні майданчики, однак дізнатись

про це можна лише на місці. Тату, хочеш чашечку чаю? Лу тобі не запропонувала? – Мама ввімкнула чайник, а потім подивилась на мене. Тільки тепер, схоже, вона помітила, що я нічого не говорила. – У тебе все гаразд, любя? Ти страшенно бліда.

Вона простягла руку й помацала мій лоб, наче мені було не двадцять шість, а набагато менше.

– Не думаю, що ми поїдемо відпочивати.

Мамина рука завмерла. У її погляді з'явилися ті рентгенівські промені, які я пам'ятаю ще змалечку.

– У вас із Патом виникли проблеми?

– Мамо, я...

– Я намагаюсь не втручатися, однак ви надзвичайно довго разом. Тому природно, що час від часу у вас якісь сварки. Я про те, що ми з твоїм батьком...

– Я втратила роботу.

Мій голос розітнув навислу тишу. Звуки стихли, проте слова немов застигли у маленькій кімнаті.

– Ти що?

– Від завтрашнього Френк закриває кав'ярню. – Я простягнула руку з трохи вологим конвертом, якого, приголомшена, стискала всю дорогу додому. Усі сто вісімдесят кроків від автобусної зупинки. – Він заплатив мені за три місяці наперед.

Той день починався так само, як і будь-який інший. Усі, кого я знаю, ненавидять ранок понеділка, та я навіть ніколи не помічала його. Мені подобалося приходити вранці у «Булочку з маслом», уникати здоровецького електричного чайника, заносити із задвірка ящики з молоком і хлібом та базікати з Френком, готуючись відчинятися.

У кав'ярні я любила задушливе тепло із запахом бекону, маленькі пориви прохолодного повітря, коли відчинялися й зачинялися двері, притишені гомінки відвідувачів і неодмінне Френкове радіо (так він любляв вимовляти це слово), яке наспівувало щось у кутку металевим голосом, коли розмови стихали. Місце не було модним: його стіни прикрашали мальовання, що зображали замок на пагорку, столи були вкриті жаростійким пластиком, а меню не мінялось відтоді, як я почала там працювати, за винятком чогось з асортименту шоколадних плиток та додавання шоколадних тістечок і мафінів до тачі з глазурованими булочками.

Однак найбільш мені злюбилися клієнти. Водопровідники Кев і Анджело, які заходили майже щоранку й дражнили Френка, розпитуючи, де саме він брав м'ясо. Пані Кульбабка, яка дістала це прізвисько через свою копицю сивого волосся. З понеділка по четвер вона замовляла одне яйце та смажену картоплю й сиділа тут, читала безкоштовні газети, випиваючи по дві чашки чаю. Я завжди намагалась побалакати з нею, бо припускала, що це, можливо, єдина її розмова за увесь день.

Мені подобались туристи, які заходили дорогою до замку чи поворітьма, верескливі школярі, що забігали після школи, завсідники з офісів через

Я спостерігала, як за столами починаються й доходять краю стосунки, як розлучені передають одне одному дітей, бачила винувату полегкість батьків, які не можуть змусити себе готувати, і таємне задоволення пенсіонерів від смаженого на сніданок. Переді мною проходило все людське життя, і більшість відвідувачів перемовлялася зі мною, жартуючи, а чи завважуючи щось за чашкою гарячого чаю. Тато завжди казав, ніколи не знати, що я можу бовкнути наступної миті, однак в кав'ярні про це було байдуже.

Коли ж оце пополудні, як скінчився обідній поспіх і кав'ярня на якийсь час спорожніла, Френк, витираючи руки об фартух, вийшов із-за плити й повернув невелику табличку написом «Зачинено» надвір.

Він не всміхався.

Він крутив у руках кухонний рушник, і я ще ніколи не бачила його в такому дивному стані. На якусь мить навіть подумала, що хтось був поскарживсь на мене. А потім він жестом попрохав мене сісти.

Певно, сиділа я там і справді з роззявленим ротом. Френк простягнув мені конверт і відповів на мое наступне запитання, перш ніж воно висковзнуло з моїх уст.

- Три місяці! - вибухнув тато, а мама сунула мені в руки чашку солодкого чаю. - Надзвичайно щедро з його боку, враховуючи те, що працювала вона як віл у тому місці останні шість років.

— Чорт би його взяв! Що ж вона тепер робитиме? Він міг би попередити її раніше, ніж за один клятий день до звільнення.

- Таж немає клятих робочих місць, Джозі. Ти знаєш це так само добре, як і я. Ми посеред чортової економічної кризи.

Мама на мить заплющила очі, а далі проказала:

- Вона розумна дівчина. У неї чудовий послужний список. Знайде собі щось. Френк дасть їй гарну рекомендацію.
- От як гарно, «Луїза Кларк дуже добре намащує масло на тости і вправно орудує старим чайником».
- Спасибі за вотум довіри, татку.
- Я просто кажу правду.

Я розуміла реальну причину татового занепокоєння. Вони залежали від моєї зарплатні. Трина у квітковій крамниці одержувала копійки. Мама не могла працювати, бо мусила піклуватися про дідуса, а дідусева пенсія була мізерна. Тато жив у стані постійної тривоги за свою роботу на меблевій фабриці. Його бос місяцями торочив щось про можливі звільнення. У будинку стиха говорили про заборгованість і жонглювання кредитками. Два роки тому в татів автомобіль утелюшився незастрахований водій. Цього було досить для того, щоб та крихка споруда батьківських фінансів нарешті завалилася. Моя скромна зарплата була основними грошима на ведення домашнього господарства, і їй вистачало, щоб наша родина якось перебувалася.

- Не забігаймо вперед. Узавтра Лу може вирушити в Службу зайнятості й переглянути пропозиції. У неї доволі грошей, щоб протриматись якийсь час. - Вони говорили, наче мене там не було. - І вона розумна. Ти розумна, еге ж, любя? Можливо, добре було б піти на друкарські курси. Знайти роботу в офісі.

Я сиділа там, а мої батьки обговорювали, яка ще робота могла б мені підійти при моїй обмеженій кваліфікації. Працівниця на фабриці, швачка, працівниця в кав'ярні. Уперше того дня мені хотілося плакати. Томас дивився на мене великими круглими очима й мовчки простягнув мені половинку звогцілого печива.

- Спасибі, Томмі, - проказала я самими губами і з'їла його.

Він був на доріжці, як я й думала. З понеділка по четвер, точний, як розклад потягів, Патрик або вправлявся в тренажерній залі, або бігав колами по освітленій доріжці стадіону. Я спустилася по сходах, кулячись від холоду, і повільно вийшла на трасу, а коли він наблизився, помахала рукою, щоб Патрик упізнав мене.

- Віжімо зі мною, - засапався Патрик. Його подих виходив блідими хмарками. - Ще чотири кола до фінішу.

Якусь мить повагавшись, я кинулася бігти разом із ним. Це був єдиний спосіб поговорити з Патриком. На мені були рожеві кросівки з бірюзовими шнурками, єдине взуття, у якому я могла бігати.

Я провела день удома, намагаючись бути корисною. По якімсь часі почала крутитися в мамі під ногами. Мама й дідусь мали власні щоденні справи, і я їм заважала. Тато спав, бо ж цього місяця він працював у нічну зміну, і його не можна було тривожити. Прибравши у своїй кімнаті, я дивилася телевизор з притишеним звуком, і коли вряди-годи згадувала, чому я вдень удома, то відчувала в грудях справжній біль.

- Не чекав тебе.

– Я вже не можу сидіти вдома. Подумала, може б, ми вкупці щось придумали, га?

Він скоса глянув на мене. Піт тонкою плівкою вкривав його обличчя.

– Що раніше, серце, ти знайдеш іншу роботу, то краще.

– Відтоді як втратила попередню, не минуло й доби. Можна хоч трохи побути нещасною та пасивною? Хоча б сьогодні?

– Ти повинна дивитись на це позитивно. Знала-бо, що не залишатимешся там довіку. Ти маєш рухатися вгору, вперед.

Два роки тому в Стортфолді Патрика обрали «молодим підприємцем року», і він і досі не оговтався від такої честі. З того часу в нього з'явився бізнес-партнер, Рудий Піт, з яким вони пропонували персональні тренування клієнтам у радіусі сорока миль і здавали в оренду два фургони, що їх придбали на виплат. У його офісі була біла дошка, на якій він любив малювати товстими чорними маркерами прогнозований оборот. По кілька разів переправляв він цифри, допоки ті повністю не задовольняли його вимог. Я не була певна, що вони хоч трохи тримаються реального життя.

– Звільнення, Лу, може змінити життя людини. – Він подивився на годинник, визначаючи час проходження кола. – До чого ти хочеш братися? Ти могла б перекваліфікуватись. Я впевнений, що таким, як ти, можуть виділити стипендію.

– Таким, як я?

– Людям, які шукають нові можливості. Ким ти хочеш бути? Ти могла б бути косметологом. Ти вродлива. – Біжучи, він підштовхнув мене, мовляв, будь удячна за комплімент.

– Ти ж знаєш секрети моєї вроди. Мило, вода й мішок на голову.

Патрик почав дратуватись. А я почала відставати. Ненавиджу біг. А Патрика – за те, що не збавляв темпу.

– Слухай... продавчиня, секретарка, агент із продажу нерухомості. Не знаю... має бути щось, що ти хочеш робити.

Але цього не було. Я любила свою роботу в кав'ярні. Мені подобалося знати все, що можна було знати про «Булочку з маслом», і слухати про життя людей, які заходили туди. Там я почувалася комфортно.

– Слухай, любко, не нудься. Ти маєш зарадитися з цим. Усі найкращі підприємці прокладали собі дорогу від самого низу. І Джеффри Арчер, і так само Ричард Бренсон. – Він поплескав мене по руці, натякаючи, щоб я наддала бігу.

– Сумніваюся, що Джеффри Арчера колись звільняли із піджарювання булочок до чаю. – Я задихалась. І на мені був не той бюстгальтер. Я сповільнила біг, опустила руки на коліна.

Він повернувся й став задкувати.

– Але якби той... – розітнув нерухоме холодне повітря Патриків голос. – Я жартую. Подумай над цим, а тоді вдягай ділового костюма та прямуй у Службу зайнятості. Або я навчу тебе працювати зі мною, якщо хочеш. Знаєш-бо – справа вигідна. І не турбуйся про відпустку. Я заплачу.

Я всміхнулася йому.

Він послав мені повітряний поцілунок, і його голос розійшовсь луною по порожньому стадіону:

– Повернеш, коли знімешся на ноги.

Я вперше звернулася по допомогу з безробіття. Відвідала сорокап'ятихвилинну співбесіду віч-на-віч та групову співбесіду, де сиділа в гурті близько двадцяти різношерстих чоловіків і жінок, половина з яких здавалася такою самою злегка приголомшеною, як і я, а другу половину складали байдужі, незацікавлені обличчя людей, що навідувались сюди вже багато разів. Я була, як казав тато, «у цивільному одязі».

У результаті цих зусиль я недовго заміщала на птахофабриці відсутнього працівника в нічну зміну (мені потім тижнями страховиддя снилися) і два дні провела на семінарі для домашніх консультантів з використання електроенергії. Досить швидко я збагнула, що, по суті, мене навчають одурманювати старих, щоб вони змінювали постачальників енергії, і сказала Саїдові, моему особистому «консультанту», що цього не робитиму. Він наполягав, щоб я не кидала, тому я перелічила йому деякі з методів, які мені радили використовувати, і тоді він прикип, запропонувавши нам (він завжди казав «ми», хоча було досить очевидно, що один з нас мав роботу) спробувати щось іще.

Я пропрацювала два тижні в ресторані швидкого харчування. Робочі години мені підходили, я навіть справлялася з тим, що в мене електризувалося волосся від їхньої уніформи, але триматися сценарію «відповідної реакції» з його «Чим я можу вам допомогти?» й «Додати до цього велику порцію фрі?» – це не про мене. Мене звільнили після того, як одна з дівчат, які працювали на пончиках, заскочила мене, коли я обговорювала різні переваги безкоштовних іграшок з чотирирічною дівчинкою. Що я можу сказати? Та чотирирічна була розумниця. Я також вважала Сплячих красунь надто недалекоими.

Тепер я сиділа на моїй четвертій співбесіді. Саїд шукав на сенсорному екрані «можливості» дальшого працевлаштування. Навіть він, з його зухвало-веселою манерою поведження людини, яка пропихала на роботу геть безперспективних кандидатів, здавалося, трохи від мене втомився.

– Гм... Ви коли-небудь замислювались про індустрію розваг?

– Невже коміки потрібні?

– Та ні. Ось є вакансія танцівниці на пілоні. Навіть декілька.

Я звела брову.

– Будь ласка, скажіть, що ви жартуєте.

– Це тридцять годин на тиждень на основі самозайнятості. Думаю, там гарні чайові.

– Будь ласка, повторіть: ви щойно порадили мені роботу, в яку входить розгулювання перед незнайомими людьми в спідній білизні?

– Ви сказали, що добре розумієтеся з людьми. І, здається, вам до сподоби... сценічний одяг. Він подивився на мої зелені блискучі колготки. Я думала,

що вони піднімуть мені настрій. За сніданком Томас наспівував мені мелодію з «Русалоньки».

Саїд щось набрав на клавіатурі.

– А як щодо «диспетчера телефонної лінії для дорослих»?

Я витріщилась на нього.

Він знизав плечима.

– Ви говорили, що любите спілкуватися з людьми.

– Ні. Жодних напівоголених барменок, масажисток чи операторок веб-камер. Слухайте, Саїде, має ж бути якась робота, від якої в мого тата не станеться серцевого нападу.

Здавалось, я загнала його в глухий кут.

– Окрім роздрібної торгівлі з гнучким графіком, нічого не залишилось.

– А розкладання товару в нічні години? – Я була тут достатньо разів, щоб говорити їхньою мовою.

– Там ціла черга. Як звичайно, на це йдуть батьки, які мають дітей-школярів, – сказав він, наче вибачаючись, і знову став вивчати екран. – Так от, лишилися в нас самі доглядальниці.

– Гузна старим витирати.

– Боюсь, Луїзо, для чогось іншого у вас немає кваліфікації. Якщо хочете перекваліфікуватися, радо скерую вас у правильному напрямку. В Освітньому осередку для дорослих є багато курсів.

– Це ми вже проходили, Саїде. Якщо я це зроблю, втрачу допомогу з безробіття, так?

– Так, ви ж не шукатимете роботу.

Отак ми мовчечки там сиділи. Я дивилась на двері, де стояли два дужих охоронці. Мені стало цікаво, чи знайшли вони цю роботу через Службу зайнятості.

– Я не дуже ладнаю зі старими, Саїде. З нами живе дідусь після інсульту, то я й з ним не справляюся.

– О. То ви маєте невеликий досвід.

– Не зовсім. Моя мама доглядає його.

– Може, вашій мамі підійде робота?

– Смішно.

– Я не жартую.

– А я залишусь доглядати свого дідуса? Ні, дякую. І окреме «дякую» від нього... Скажіть, а роботи в кав'ярні у вас немає?

- Не думаю, Луїзо, що в нас лишилось доволі кав'ярень, які візьмуть вас на роботу. Можна спробувати «Кентакі фрайд чикен». Може, там вам буде краще.

- Тому що продавати обсмажені в тісті шматочки курки з картоплею фрі вигідніше, ніж просто обсмажені шматочки курки? Не думаю.

- Ну, може, тоді пошукаємо щось в іншому місті?

- З нашого міста й до нас ходять лише чотири автобуси. Ви це знаєте. Ви радили в'їздити про туристичний автобус. Я зателефонувала на станцію: він ходить тільки до п'ятої вечора. Крім того, він удвічі дорожчий за звичайний.

Саїд відкинувся на спинку крісла.

- На цей момент, Луїзо, я мушу наголосити, що, як здоровій та працездатній людині, для того щоб і далі діставати допомогу, вам потрібно...

- Показати, що я намагаюся знайти роботу, знаю.

Як пояснити цьому чоловікові, як сильно я хотіла працювати? Чи мав він бодай найменше уявлення про те, як я сумувала за старою роботою? Безробіття було просто поняттям, про це монотонно згадували в новинах, у яких ішлося за корабельні чи автозаводи. Я ніколи не замислювалася, що можна сумувати за роботою, як за втраченою частиною тіла, постійно, мимовільно. Я не думала, що, окрім очевидних побоювань щодо грошей і майбутнього, втрата роботи змусить мене почуватися непридатною та трохи непотрібною. Що вставати вранці буде важче, ніж коли мене раптово приводив до тями будильник. Що я можу сумувати за людьми, з якими працювала, байдуже скільки спільного було в мене з ними. Або навіть що я почну шукати знайомі обличчя, йдучи головною вулицею. От коли я вперше побачила, як пані Кульбабка так само, як і я, без мети блукала з непритомним поглядом повз крамниці, то насилу стрималась, щоб не підійти, не обійняти її.

Саїдів голос урвав мою задуму:

- Ага. Оце може спрацювати.

Я спробувала заглянути на екран.

- Щойно надійшло. Цієї самої миті. Вакансія доглядальниці.

- Я ж сказала, що не розуміюся з...

- Це не старі люди. Це... приватне оголошення. Допомога потрібна в чиемусь будинку, менш як за дві милі від вас. Догляд та компанія для інваліда. Ви вмієте кермувати машиною?

- Так. Але мені не треба буде витирати?...

- Наскільки я можу розуміти, зад витирати не потрібно. - Саїд іще раз глянув на екран. - Він... паралізований. Потрібна людина на денні години, щоб годувати й допомагати. Часто в такій роботі треба допомогти кудись вийти або бути помічним у повсякденних речах, яких вони не можуть зробити самі... О! Добрі гроші. Набагато більші за мінімальну платню.

- Мабуть, тому, що сюди включено витирання гузна.

– Я телефоную їм, щоб це з'ясувати. І якщо зад витирати не потрібно, ви підете на співбесіду?

Він запитав, але ми обойко знали відповідь. Я зітхнула й, забравши свою сумку, пішла додому.

– Ісусе Христе, – сказав мій батько. – Лишень уяви. Хіба тому нещасному не досить кари інвалідним візком, щоб за компаньйонку дістати ще й нашу Лу?

– Бернарде! – примнула мама.

Позаду мене дідусь сміявся в чашку чаю.

2

Я не твердолоба. Думаю, саме час прояснити це.

Знаєте, важко не відчувати нестачу олії в голові, коли ростеш поруч із молодшою сестрою, яка не просто перейшла у твій клас, а й перевелась пізніше у клас наступний.

Усе, що потребувало розумових зусиль, Катрина робила першою, незважаючи на те що була на вісімнадцять місяців молодша за мене. Усі книжки, які я читала, вона прочитала першою, усі факти, про які я згадувала за обіднім столом, вона вже знала. Вона єдина відома мені людина, яка насправді любить іспити. Іноді я думаю, що вдягаюся так, тому що єдине, чого не може зробити Трина, – вдало підібрати одяг. Вона належить до тих дівчат, які надають перевагу светрам та джинсам. На її думку, причепуритися – це заздалегodi попросувати джинси.

Мій батько називає мене типачка, бо я, як ведеться, говорю те, що перше спаде мені на думку. Він каже, що я кап-у-кап моя тітка Лілі, яку я зроду не бачила. Трохи дивно, коли тебе постійно порівнюють із тим, із ким ти ніколи в житті не зустрічалася. Я спускаюся сходами у фіолетових черевиках, а тато киває мамі й каже: «Пам'ятаєш фіолетові чоботи тітки Лілі?» Мама пирскає і починає сміятись, немов з якогось секретного жарту. Моя мама називає мене оригіналкою – це такий собі ввічливий спосіб натякнути, що моя манера одягатися їй не зовсім зрозуміла.

Утім, окрім короткого підліткового періоду, я ніколи не хотіла бути схожою на Трину чи інших дівчат у школі. До чотирнадцяти я надавала перевагу хлопчачому одягові, а тепер намагаюсь одягатися на догоду собі залежно від мого настрою конкретного дня. Яка мені рація мати банальний вигляд? Я невисока, чорнява і, як вважає тато, маю «обличчя ельфа» (не за «кельфійську вроду» йдеться). Я не сіренька мишка, але навряд чи хтось колись назве мене красунею. Мені бракує витонченості. Патрик називає мене розкішною, коли хоче затагнути в ліжку, проте він досить відвертий у цьому – ми ж знаємо одне одного майже сім років.

Мені вже двадцять шість, а я й досі не знаю, хто я. І взагалі про це не задумувалася, допоки не втратила роботу. Можливо, я вискочила б заміж за Патрика, народила кількох дітей і жила б за кілька вулиць від того місця, де постійно мешкаю. Окрім екзотичного смаку в одязі й того, що мій зріст нижчий від середнього, я мало чим відрізняюся від будь-кого, хто

проходить повз вас вулицею. Думаю, ви не глянете на мене вдруге. Звичайна дівчина, що провадить звичайнісіньке життя. І насправді це мене цілком влаштовує.

– Ти маєш одягти костюм на співбесіду, – наполягла мама. – Тепер усі вдягаються надто повсякденно.

– Авжеж, слід неодмінно носити костюм у тонесеньку смужку, щоб годувати з ложечки якогось стариганя.

– Не блазнь.

– Я не можу дозволити собі купити костюм. Ану ж як не дістану цю роботу?

– Можеш взяти мій, а я випрасую тобі гарну блузку, і хоча б цього разу не закручуй своє волосся в ті... – вона вказала на моє волосся, зазвичай скручене у два темні вузлики обабіч голови, – ...штучки, як у принцеси Леї. Просто спробуй здаватися нормальною людиною.

Я знала, що з моєю матір'ю краще не сперечатися. І, думаю, татові було наказано не коментувати моє вбрання, коли я вийшла з дому, незграбно рухаючись у надто вузькій спідниці.

– Бувай, любя! – Кутики його рота посмикувалися. – Щастя тобі! Ти дуже... ділова.

Неприємним було не те, що я вдягла мамин костюм, чи те, що його скроєно за останньою модою кінця вісімдесятих, а те, що він був мені трохи замалий. Я відчула, як пояс вривався в мій живіт, і обсмикнула двобортний піджак. Про маму тато каже: «На заколці-невидимці й то більше жиру».

Під час недовгої поїздки автобусом мене трохи нудило. У мене ніколи не було справжньої співбесіди. Я потрапила в «Булочку з маслом», коли Трина заклалась зі мною, що я не знайду роботу за один день. Тоді я ввійшла і просто запитала Френка, чи не потрібна йому зайва пара рук. Саме того дня кав'ярня відкрилася, й він не міг надякуватися.

Тепер, озираючись назад, я навіть не пригадувала, що ми з ним обговорювали мою зарплатню. Він запропонував потижневу оплату, я погодилась, а раз на рік він дещо підвищував її, зазвичай на трохи більше, ніж якби я просила.

А все-таки що ж запитують на співбесіді? Ану ж як загадають на практиці погодувати того старого, викупати його чи щось таке? Саїд сказав, що в них є чоловік-доглядач для «інтимних потреб» (я здригнулась від цієї фрази). Отож обов'язки іншої доглядальниці, за його словами, були «не дуже зрозумілі». Я в'явила собі, як витираю слину з рота старого й, можливо, голосно перепитую: «Принести йому чашечку чаю?»

Коли дідусь лише почав відновлюватися після інсультів, він нічого не міг зробити самостійно. Усе робила мама.

– Твоя мама – свята, – сказав тато, певне, маючи на оці те, що вона витирала сидниці, не тікаючи з вереском із хати. Я впевнена, що мене так ніхто ніколи не назве. Я подрібнювала дідусеві їжу й готувала йому чай, та щодо решти, то я не того тіста книш.

Гранта-гаус містився з іншого боку Стортфолдського замку, неподалік від середньовічного муру, на довгій неасфальтованій ділянці, де стояли тільки

чотири будинки й крамниця Національного трасту, [6 – Національний траст – неприбуткове товариство охорони історичних пам'яток.] в самому осередді туристичної зони. Я минала цей будинок мільйон разів, ніколи навіть не помічаючи його. Тепер, проходячи повз автостоянку й мініатюрну залізницю, які були порожні та настільки похмурі, наскільки похмурим може здаватися літній атракціон у лютому, я побачила, що будинок більший, ніж собі в'являла, з червоної цегли й має двопільні двері з вітражами – такі будинки ви бачили, гортаючи старі випуски журналу «Кантрі лайф» у приймальні лікаря.

Я йшла під'ізною доріжкою, намагаючись не думати про те, що за мною можуть спостерігати з вікна. Коли ви піднімаєтесь довгою доріжкою, то перебуваєте в невідповідному становищі, відчуваєтеся людиною другого сорту... Я вже була подумала, чи не присісти мені в реверансі, коли двері відчинились, і від несподіванки я підстрибнула.

Молодиця, не набагато старша за мене, вийшла на ганок. Вона була в білих штанах і подовженій блузі, схожій на медичний халат, під пахвою несла пальто й теку. Проходячи повз мене, жінка ввічливо усміхнулася.

– І спасибі, що прийшли, – пролунав голос з будинку. – Ми зв'яжемося з вами.

Потому звідти визирнула вродлива жінка середнього віку з дорогою модельною зачіскою. На ній був брючний костюм, що вартував більше, ніж мій тато заробляє за місяць.

– А ви, напевне, міс Кларк?

– Луїза, – відказала я їй, як напучала мене мама, простягнула, вітаючись, руку.

Мої батьки зійшлися в тому, що теперешні молоді люди ніколи не простягають руку, а колись про «Hi!» [7 – Здоров! (англ.)] або ще гірше – повітряний поцілунок – ви б і думати не сміли. Ця жінка не була схожа на ту, яка зрадіє повітряному поцілункові.

– Добре. Заходьте! – Поручкавшись, вона хутко вихопила свою руку, але затримала на мені погляд, немов оцінюючи. – Заходьте, будь ласка. Поговоримо у вітальні. Мене звати Камілла Трейнор.

Вона здавалася втомленою, неначе того дня вимовляла ті самі слова вже багато разів.

Я пішла за нею до величезної кімнати з панорамними вікнами від стелі до підлоги. Важкі штори спадали елегантними складками з масивних карнизів із червоного дерева, а долівка була вкрита перськими килимами з вигадливими узорами. Пахло бджолиним воском і антикварними меблями. Повсюдно стояли невеличкі елегантні поліровані столики з декоративними скриньками на них. На якусь мить я задумалась, куди ж Трейнори ставляють свої чашки з чаєм.

– Отже, вас скерувала Служба зайнятості, так? Сідайте.

Поки вона гортала теку з документами, я нишком роззиралась у кімнаті. Я гадала, будинок буде схожий на притулок для літніх людей: довкола підйомники, щойно витерті, чисті поверхні. Але він скидався на страшенно дорогі готелі, від яких віяло аристократією, і був заповнений улюбленими речами, що самі собою здавалися цінними. На серванті стояли світлини у срібних рамцях, але надто далеко від мене, щоб розгледіти обличчя. Поки жінка переглядала папери, я підсунулася, щоб спробувати краще роздивитися їх.

І саме тоді я це почула: звук від шва, що тріскає, – таке ні з чим не сплутаєш. Я глянула вниз: шов, який з'єднував два шматки тканини на моїй правій нозі, розійшовся, і з клаптів по краях звисали шовкові торочки. Ураз я відчула, як мое обличчя взялося червенем.

– Отже... міс Кларк... ви маєте досвід роботи з квадриплегіками?

Я повернулась до місіс Трейнор, вигнувшись так, щоб мій піджак якнайбільше накрив спідницю.

– Не маю.

– Ви довго працювали доглядальницею?

– Ну... Насправді я ніколи цього не робила, – мовила я їй, неначе почувши у вусі голос Саїда, додала: – але певна, що можу навчитися.

– Ви знаєте, хто такий квадриплегік?

Я запнулася.

– Коли... ти застряг в інвалідному візку?

– Можна й так сказати. Існують різні ступені квадриплегії, але в даному випадку йдеться про цілковиту втрату рухомості ніг і дуже обмежене використання п'ястків та рук загалом. Вас це не обтяжить?

– Ну, певне що не так, як це обтяжує його! – Я всміхнулась, але обличчя місіс Трейнор було невиразним. – Перепрошую, я не хотіла...

– Ви кермуєте автомобілем, міс Кларк?

– Так.

– З водійськими правами все гаразд?

Я кивнула.

Камілла Трейнор щось позначила у своєму списку.

Шов і далі розходивсь. Я бачила, як розпірка невблаганно повзе догори по моему стегну. Отакечки, доки піднімуся, буду схожа на танцівницю з Вегаса.

– З вами все гаразд? – Місіс Трейнор дивилася на мене.

– Я просто трохи розігрілася. Ви не заперечуєте, якщо я зніму піджак?

Перш ніж вона встигла щось сказати, я вивернула піджак одним плавним рухом і обперезала ним талію, затуляючи розпороту спідницю.

– Ви знаєте, так жарко, – промовила я, всміхаючись до неї, – коли зайдеш сюди знадвору.

Запала тиша, а потім місіс Трейнор знову глянула на теку.

– Скільки вам років?

– Двадцять шість.

- І ви працювали на вашій попередній роботі протягом шести років?

- Так. У вас є копія моєї рекомендації.

- М-м... - Місіс Трейнор витягнула її та примружилась. - Ваш попередній роботодавець пише, що ви - доброзичлива, балакуча й ваша присутність робить життя кращим.

- Так, я заплатила йому за це.

І знов це незворушне обличчя.

«От дідько!» - подумала я.

Здавалося, мене ретельно вивчали. І не конче в хорошому значенні цього слова. Мамина блуза раптом видалась мені дешевою - синтетичні нитки виблискували на тонкій світлій тканині. Треба було вдягти найпростіші штани та блузу. Що завгодно, але не цей костюм.

- То чому ж ви покинули роботу, на якій вас так шанували?

- Френк, власник, продав кав'ярню. Це ту, що біля підніжжя замку. «Булочка з маслом». Була колись, - виправилась я. - Хоч я була б рада залишитися там.

Місіс Трейнор кивнула, або тому, що вона не відчувала потреби ще щось казати про це, або тому, що вона теж була б щаслива, якби я там залишалася.

- А що ви хочете робити у своєму житті?

- Перепрошую?

- Чи прагнете ви зробити кар'єру? Це лише сходинка на шляху до чогось більшого? Ви маєте професійну мрію, яку прагнете здійснити?

Я безпорадно дивилась на неї.

Це що, якесь підступне запитання?

- Я... Я так далеко не заглядала. Відтоді як втратила роботу, я просто... - Я ковтнула повітря. - Я просто хочу знову працювати.

Звучало жалюгідно. Хто це йде на співбесіду, навіть не знаючи, чого саме хоче? З обличчя місіс Трейнор можна було зрозуміти, що вона думала те саме.

Вона відклала ручку.

- То, міс Кларк, чому я маю взяти на роботу вас, а не попередню, скажімо, кандидатку, в якій кілька років досвіду роботи з квадриплегіками?

Я подивилась на неї.

- Гм... як по ширості, не знаю. - Мої слова зустріли мовчання, тому я додала: - Думаю, вам вирішувати.

- Ви не можете назвати жодної причини, чом я маю вас найняти?

Переді мною раптом пропливло обличчя моєї матері. Я не могла в'явити, як повернувся додому у рваному костюмі після чергової невдалої співбесіди. А за цю роботу платили більше, ніж дев'ять фунтів за годину.

Я випросталась.

– Гаразд... Я швидко вчуся, ніколи не хворію, живу по той бік замку, і я сильніша, ніж здаюся. Думаю, я доволі сильна, щоб допомогти перенести вашого чоловіка...

– Мого чоловіка? Ви не з чоловіком моїм працюватимете. Із сином.

– З вашим сином? – закліпала я. – Гм... Я не боюся важкої роботи. Я розуміюся з різними людьми, і... я роблю чай «вищого гатунку». – Я почала верзти дурниці, щоб чимось заповнити тишу. Думка про те, що мовиться за її сина, приголомшила мене. – Тобто тато вважає, що це не найкраща рекомендація, та як знати з мого досвіду, майже не існує таких речей, яким не можна зарадити з допомогою доброї чашки чаю.

Місіс Трейнор якось дивно на мене глянула.

– Пробачте, – швидко залепетала я, зрозумівши, що сказала. – Я не стверджую, що параплегію... квадриплегію... вашого сина... можна зцілити чашкою чаю.

– Маю сказати вам, міс Кларк, що цей контракт не на постійній основі. Лише на півроку. Ось чому зарплата... відповідна. Ми хотіли залучити підхожу людину.

– Повірте мені, коли ви пропрацювали кілька змін на птахофабриці, то навіть робота у в'язниці Гуантанамо здається привабливою.

«Стули писок, Луїзо», – я закусила губу.

Але місіс Трейнор, здавалось, не помітила. Вона згорнула теку.

– Мій син Вілл попав у ДТП майже два роки тому. Йому потрібен цілодобовий нагляд, більшу частину якого забезпечує кваліфікований медбрат. Нещодавно я повернулася на роботу, тож доглядальниця повинна бути тут протягом дня, щоб підтримувати Віллові компанію: годувати й ставати йому в поміч всюди, де буде потрібно, слідкувати, щоби з ним нічого не сталося. – Камілла Трейнор опустила очі й додала: – Вкрай важливо, щоби поруч із Віллом була людина, яка усвідомлює цю відповідальність.

Усе, що вона сказала, навіть те, як вона виокремлювала слова, здавалось, натякало на мою недалекість.

– Зрозуміло, – промовила я й почала збирати свою сумку.

– То ви хочете працювати?

Це було так несподівано, що спочатку я подумала, що не розслухала.

– Перепрошую?

– Потрібно, щоб ви розпочали роботу якомога швидше. Оплата потижнева.

На якийсь час я втратила мову.

– Ви берете мене, а не... – почала була говорити.

– Робочий день доволі довгий: від восьмої ранку до п'ятої вечора, іноді довше. Перерви на обід як такої немає, хоча коли Натан, Віллів медбрат, приходить пополудні провідати його, у вас з'являється вільних півгодини.

– Вам не потрібно нічого... медичного?

– Вілл дістає усю потрібну медичну допомогу. Нам потрібен хтось надійний та життєрадісний. Його життя... складне, тому важливо підбадьорювати його... – Вона заговорила, пильно вдивляючись у далечінь крізь панорамні вікна. Нарешті місіс Трейнор повернулася до мене. – Інакше мовити, його психічне щастя так само важливе для нас, як і фізичний стан. Розумієте?

– Гадаю, так. Я повинна... носити уніформу?

– Ні. Ніяких уніформ! – Вона глянула на мої ноги. – Але ви могли б одягати щось... не настільки відверте.

Я опустила очі й постерегла, що мій піджак зсунувся, відкривши добру частину голого стегна.

– Це... Пробачте, тріснув шов. Насправді це не мое.

Але місіс Трейнор, здавалося, більше не слухала.

– Я поясню ваші обов'язки, коли ви станете до роботи. Зараз, міс Кларк, із Віллом спілкуватися непросто. У цій роботі психологічне ставлення так само важливе, як і інші... професійні навички, які ви маєте. Що ж, побачимося завтра?

– Завтра? Ви не хочете... ви не хочете познайомити нас?

– Сьогодні у Вілла поганий день. Думаю, найкраще почати з нуля.

Я підвелася, розуміючи, що місіс Трейнор вже чекала, щоб випроводити мене.

– Еге ж, – промовила я, обтягуючи мамин піджак. – Е-е-е... Дякую. Побачимося завтра о восьмій.

Мама накладала картоплю на татову тарілку. Вона поклала дві картоплини, а тато вихопив із сервірувальної тарілки третю та четверту. Мама перепинила його, повернувши картоплини назад у тарілку, й таки стукнула його по пальцях ложкою, коли він знов потягнувся по них. За невеличким столиком сиділи мої батьки, сестра з Томасом, мій дідусь і Патрик, який завжди приходив на вечерю по середах.

– Тату, – промовила мама до дідуся. – Може, хтось поріже тобі м'ясо? Трино, поріж дідусеві м'ясо.

Трина схилилася й стала вміло нарізати м'ясо на дідусевій тарілці. Для Томаса, який сидів з другого боку від неї, вона це вже зробила.

– То наскільки той чоловік покалічений, Лу?

– Напевне, не дуже, якщо вони ладні допустити до нього нашу дочку, – зауважив тато. Позаду мене працював телевізор, щоб тато й Патрик могли дивитися футбол. Час від часу вони завмирили з набитим ротом, удивляючись в екран поза мною і слідкуючи за пасом чи майже голом.

- Я гадаю, це чудова можливість. Вона працюватиме у великому маєтку. На хорошу сім'ю. Люба, вони, бува, не з аристократів?

На нашій вулиці «аристократом» уважався кожен, у кого в родині не було випадків притягнення до права за антисоціальну поведінку.

- Думаю, так.

- Сподіваюсь, ти відпрацювала свій реверанс, - вишкірився батько.

- А ти вже познайомилася з ним? - Трина перехилилась, щоб не дозволити Томасові зіштовхнути ліктем на підлогу свій сік. - З тим калікою. Яка він людина?

- Я познайомлюся з ним завтра.

- Дивно це. Ти проводитимеш із ним цілісінькі дні. По дев'ять годин. Бачитимеш його частіше, ніж Патрика.

- Це не важко, - відповіла я. Патрик з другого боку столу удавав, що зовсім не чує мене.

- І тобі ж не доведеться переживати за сексуальні домагання, - сказав тато.

- Бернарде! - гаркнула мама.

- Я лише озвучив те, що всі подумали. Мабуть, це найкращий бос для твоєї дівчини, га, Патрику?

Патрик посміхнувся. Він намагавсь відмовитися від картоплі, попри всі мамині зусилля. Цього місяця в нього було вуглеводне розвантаження, він готувався до березневого марафону.

- Знаеш, я ось подумала, може, тобі доведеться вивчити мову жестів? Тобто якщо він не зможе спілкуватись, як ти знатимеш, що він хоче?

- Мені не казали, що він не говорить, мамо.

Насправді я не здужала згадати, що казала місіс Трейнор. Тоді я була трохи шокована, що мене взяли на роботу.

- Може, він говорить через спеціальний пристрій. Як той науковець. Той, із «Симпсонів».

- Недоумок, - сказав Томас.

- Та ні, - заперечив Бернард.

- Стівен Гокінг, - підказав Патрик.

- Еге, саме він, - підтвердила мама, перевівши осудливий погляд з Томаса на тата. Таким поглядом можна було заморозити кров.

- Вчиш його лаятися.

- Де там. І гадки не маю, звідки він це взяв.

- Недоумок, - промовив Томас, дивлячись прямо на діда.

Трина скривилася.

– Я б запанікувала, якби він говорив через голосовий апарат. Можете собі в'явити? Дай-мені-склянку-води, – перекинула вона уявного каліку.

Розумниця, але не достатньо розумна, щоб не завагітніти, як іноді бурмотів тато. Вона була першим членом нашої родини, який вступив до університету, але через появу Томаса мусила покинути навчання на останньому курсі. Мама й тато і досі сподівалися, що одного дня вона зробить родину багатю. Чи хоча б працюватиме в приймальні, а не в тісній скляній кабінці. Так чи так було б чудово.

– Перебуваючи в інвалідному візку, він не конче має говорити як далек, [8 – Далек – напівкіборг із британського науково-фантастичного телесеріалу «Доктор Хто».] – сказала я.

– Однак ти мусиш тісно зблизитися з ним. Щонайменше, ти маєш витирати йому рота, поїти його тощо.

– То й що? Це ж не ракетобудування.

– Це каже жінка, яка колись навиворіт одягнула Томасові підгузок.

– Лише один раз.

– Двічі. З трьох разів.

Я поклала собі спаржевої квасолі, силкуючись здаватися більш оптимістичною, ніж почувалася.

Проте навіть в автобусі, дорогою додому, ті самі думки вже товклися в моїй голові. Про що ми говоритимем? Ану ж як він просто дивитиметься на мене увесьденечки, схиливши голову? Чи панікуватиму я? А що, як не розумітиму, чого саме він хоче?... Про мій догляд за живими організмами ходили легенди: після тих трагедій, що сталися з хом'яком, паличниками та золотом рибкою на ім'я Рендольф, ми більш не мали ані кімнатних рослин, ані домашніх тварин... І як часто поруч буде його сувора мати? Мені зовсім не подобалося, що за мною постійно стежитимуть. Місіс Трейнор здавалася жінкою, від погляду якої все валиться навіть із вправних рук.

– Патрику, а що ти про все це думаєш?

Патрик ковтнув води й знизав плечима.

Надворі по шибках стукав дощ, ледве чутний за гуркотом тарілок і столових приборів.

– Це добрі гроші, Бернарде. Так чи інак, це краще, як працювати ночами на птахофабриці.

За столом усі схвально загули.

– Ну про що можна говорити, коли найкраще, що ви всі можете сказати про мою нову роботу, це те, що це краще, ніж тягати курячі тільця по величезному ангару, – сказала я.

– А тим часом ти будь-коли можеш привести себе до форми й почати тренувати клієнтів разом із Патриком.

– Привести себе до форми. Спасибі, тату. – Я збиралась тягнутися по ще одну картоплину, але передумала.

- Ну, а чом би й ні. - Здавалося, мама нарешті сяде (усі на мить затихли), але ні, вона знову була на ногах і підливала дідусеві соус. - Про це варто подумати на майбутнє. Язик у тебе те що треба.

- Живіт у неї те що треба, - пирхнув тато.

- Я щойно знайшла роботу, - сказала я. - На якій, з дозволу сказати, платять більше, ніж на попередній.

- Але вона тимчасова, - упав у річ Патрик. - Твій батько має слухність. Ти водночас можеш почати приводити себе до форми. З тебе б вийшов незгірший особистий тренер, якщо докласти трохи зусиль.

- Я не хочу бути особистим тренером. Мені не подобається... постійно підстрибувати. - Губами я обізвала Патрика, і він посміхнувся.

- Лу хоче роботу, де могла б задерти ноги й дивитися телевизор, годуючи старого Айронсайда через соломинку, - докинула Трина.

- Еге, бо переставляти прив'ялі жоржини у відра з водою вимагає стільки фізичних і розумових зусиль, правда, Трино?

- Ми дражнимо тебе, любя! - Тато підняв чашку чаю. - Це чудово, що ти маєш роботу. Ми вже пишаємося тобою. І, я певен, щойно ти переступиш поріг того будинку, ті недоумки не захочуть тебе втрачати.

- Недоумок, - сказав Томас.

- Не я, - жуючи, сказав тато, перш ніж мама встигла щось промовити.

3

- Це флігель, але колись тут були стайні. Ми зрозуміли, що тут Віллові буде краще, ніж у будинку, бо все міститься на одному поверсі. А це - кімната для гостей, щоб у разі потреби Натан міг залишитися. Спершу це було потрібно досить часто.

Не озираючись, місіс Трейнор бадьоро йшла коридором, показуючи то на одні двері, то на інші, іі високі підбори вистукували по плитах, - певне, вона гадала, що я не відстану.

- Ключі від автомобіля тут. Я занесла вас у наш страховий поліс. Сподіваюся, ви надали достовірну інформацію. Натан має показати вам, як працює пандус. Потрібно лише допомогти Віллові правильно розмістити візок, решту зробить автомат. Хоча... тепер він не надто прагне кудись виходити.

- Тепер надворі холоднувато, - сказала я, та, схоже, місіс Трейнор не дочула мене.

- Ви можете робити собі чай чи каву на кухні. У шафах завжди є все потрібне. Ванна кімната тут.

Вона відчинила двері, і я побачила білий підйомник з металу та пластику, що скоцюрбивсь над ванною. Під душем була відкрита волога ділянка, поруч з якою стояв складений удвое інвалідний візок. У кутку, в шафці зі скляними дверцятами, лежали акуратні стоси пакетиків у поліетиленовій

тарі. Я не могла розгледіти, що то було, та воно виділяло слабкий запах засобу для дезінфекції.

Місіс Трейнор зачинила двері й на мить повернулась обличчям до мене.

– Підкреслю, дуже важливо, щоби з Віллом увесь час хтось був. Попередня доглядальниця зникла на декілька годин, щоб полагодити свій автомобіль, і, коли її не було, Вілл... поранився.

Вона ковтнула (клубок, що раптово підступив до горла, не давав їй дихнути: очевидно, той спогад і досі болів).

– Я нікуди не піду.

– Певна річ, вам потрібні... перерви на відпочинок... Я просто хочу, щоб ви чітко усвідомили: його не можна покидати довше, ніж на десять, скажімо, чи п'ятнадцять хвилин. Якщо з'явилась якась нагальна справа, то або подзвоніть по внутрішньому телефону, бо вдома може бути мій чоловік Стивен, або зателефонуйте мені на мобільник. Якщо вам знадобиться відгул, то я була б вдячна, якби ви повідомили про це якомога раніше. Не завжди легко напитати заміну.

– Ваша правда.

Місіс Трейнор відчинила шафу в коридорі. Здавалося, вона повторювала добре завчений текст. Я на мить задумалася, скільки ж доглядальниць тут було до мене.

– Якщо Вілл при ділі, ви б дуже допомогли, якби зробили дещо в господарстві. Виперіть постільну білизну, пройдіться тут із пилосмоком абощо. Обладнання прибирати – під зливальницею. Можливо, він не захоче, щоб ви постійно крутилися біля нього. Вам із ним доведеться самотійно вирішити, наскільки тісні у вас будуть взаємини.

Місіс Трейнор подивилася на мій одяг, ніби вперше. На мені була дуже волохата жилетка, у якій я, за словами тата, схожа на ему. Я спробувала всміхнутись, та це було непросто.

– Я сподіваюся, ви... порозумієтеся одне з одним. Було б добре, якби він ставився до вас, як до друга, а не як до оплачуваного спеціаліста.

– Гаразд. А що він любить... робити?

– Він дивиться фільми. Іноді слухає радіо або музику. У нього є така цифрова штука. Якщо покласти її поруч із його рукою, він, зазвичай, керує нею. У Вілла залишилась якась рухливість пальців, хоча йому важко брати предмети в руку.

Мені полегшало. Якщо він любить музику й фільми, то ми напевне знайдемо спільну мову. Я вже в'являла, як ми з цим чоловіком сміємося над якоюсь голлівудською комедією чи він слухає музику, поки я пилосмокчу в спальні. Можливо, все буде добре, і ми таки подружимося. Я ніколи не мала друга-інваліда, за винятком глухого Трининого приятеля Девіда, який міг прибити вас, якщо ви хоча б припускали, що він інвалід.

– У вас є якісь запитання?

– Ні.

– То ходімо, представлю вас... – Вона глянула на годинник. – Натан вже мав би одягнути його.

Ми постояли трохи біля дверей, вагаючись, і місіс Трейнор постукала.

– Ти там, Вілле? Я хочу познайомити тебе з міс Кларк.

На відповідь анітелень.

– Вілле. Натане.

Сильний новозеландський акцент.

– Він готовий, місіс Ті.

Вона штовхнула двері. Вітальня флігеля була оманливо велика, скляними дверима, з яких складалась повністю одна стіна, на моріжок. У кутку тихо тліла дров'яна піч, перед величезним телевізором з плоским екраном стояв низький бежевий диван, укритий вовняним покривалом. Кімната була обставлена затишно, зі смаком – типова парубоцька оселя в скандинавському стилі. Посеред кімнати стояв чорний інвалідний візок, сідало та спинка якого були встелені смухом. Дебелий чоловік у білій медичній формі без комірка, присівши, поправляв іншому чоловікові ноги на підніжках інвалідного візка. Коли ми увійшли до кімнати, чоловік в інвалідному візку поглянув на нас із-під кошлатої кучми волосся. Наші очі зустрілися, й за мить він застогнав так, що в мене кров застигла в жилах. Потім його рот скривився і він видав іще один неземний крик.

Його мати скам'яніла.

– Вілле, припини!

Він навіть не глянув на неї. З його грудей вирвався ще один первісний звук, пекельний та болісний. Я намагалась не здригнутися. Чоловіка скособочило, голова нахилилась і втислася в плечі, а він усе дивився на мене спотвореним обличчям. Він здавався химерним і трохи злим. Я усвідомила, що тримаю сумку так, що аж кісточки побіліли.

– Вілле! Будь ласка, – у голосі матері почулися слабкі нотки істерики. – Будь ласка, не роби цього.

«О Боже, – подумала я, – мені цього не знести», – і важко ковтнула.

Чоловік не зводив з мене очей. Здавалося, він чекав чогось від мене.

– Я... Я – Лу, – мій голос, нехарактерно тремкий, повис у тиші. Я завагалася, чи простягнути йому руку, та, згадавши, що він її не потисне, ледве помахала нею. – Скорочено від Луїза.

На подив мені, риси його обличчя розгладились і він випрямив голову.

Вілл Трейнор пильно дивився на мене. На його обличчі майнула ледь помітна усмішка.

– Доброго ранку, міс Кларк, – промовив він. – Я чув, що ви мій останній наглядач.

Натан закінчив регулювати підніжки. Підводячись, він похитав головою.

– Погана ви людина, містере Ті. Дуже погана. – Він усміхнувся й простягнув широку руку, яку я в'яло потисла. Натан випромінював саму незворушність. – Боюсь, ви щойно мали змогу побачити Кристі Брауна[9 – Кристі Браун – ірландський письменник і художник, народжений з

церебральним паралічем, писав і малював пальцями однієї ноги.] у Вілловому виконанні. Ви звикнете до цього. Він багато лає, та мало кусає.

Місіс Трейнор витонченими білими пальцями трималася за хрестик на шиї. Вона ковзала ним сюди-туди уздовж тонкого золотого ланцюжка: нервова звичка. Її обличчя було незворушним.

– Маю справи, мушу вас покинути. Якщо потрібна допомога, зателефонуйте мені по інтеркому. Натан розкаже вам про Віллів розклад та обладнання.

– Я тут, мамо. Не треба говорити так, наче мене немає. Мій мозок не паралізований. Поки що.

– Так, але якщо ти збираєшся поводитись негоже, Вілле, думаю, краще тоді міс Кларк говорити безпосередньо з Натаном. – Я помітила, що мати не дивилась на сина, коли говорила, вона розглядала підлогу за десять футів від нього. – Сьогодні, міс Кларк, я працюю з дому. Тож в обід загляну.

– Добре, – у мене прорізався голос.

Місіс Трейнор зникла. Ми мовчали, допоки чулася її чітка хода.

Тоді Натан порушив мовчанку.

– Вілле, ти не заперечуєш, якщо я піду розповім міс Кларк про твої ліки? Ввімкнути телевізор? Чи музику?

– Будь ласка, радіостанцію Бі-Бі-Сі Чотири, Натане.

– Так-так.

Ми пройшли на кухню.

– Місіс Ті казала, що досвіду роботи з квадриплегіками ти не маєш.

– Так.

– Гаразд. Тоді сьогодні я трохи поясню й розкажу. Ось тека, у якій досить докладно розписано все, що потрібно знати про Віллів розпорядок, і всі номери екстрених служб. Раджу прочитати, коли матимеш вільну хвилину. А ти її, гадаю, матимеш.

Натан відчепив з пояса ключ і відімкнув шафу, переповнену коробочками та невеликими пластиковими баночками з ліками.

– Переважно за це відповідаю я, але ти повинна знати, де все лежить, – про всяк випадок. На стіні висить розклад, тому ти бачитимеш, що й коли він приймає кожного дня. Усе, що ти даси додатково, маєш зазначити отут. – Він вказав пальцем. – Але краще уточнити це в місіс Ті, принаймні поки що.

– Я не знала, що матиму справу з ліками.

– Це не важко. Здебільша Вілл знає, що йому потрібно. Але, можливо, Віллові буде потрібна допомога, щоб прийняти їх. Ми використовуємо цей стаканчик. Або можна подрібнити ліки товкачем у ступці й додати в напій.

Я взяла одну з коробок. Не впевнена, що бачила колись стільки ліків не в аптеці.

– Йдемо далі. Отже, він приймає два види ліків для кров'яного тиску: оце знижує його перед сном, а це піднімає тиск, коли він підводиться з ліжка. Оці ліки потрібні йому досить часто, щоб контролювати м'язові спазми: одну таблетку даси вранці, наступну – пополудні. Йому не важко їх ковтати, бо вони маленькі й з покриттям. А ці – проти спазмів сечового міхура, а це – проти кислотного рефлюксу. Іноді він потребує їх після їжі, якщо стане погано. Ось антигістамінні препарати – приймати зранку, а це назальні спреї, хоча здебільшого я сам їх прискаю перед виходом, тому тобі не варто турбуватись. Якщо йому боляче, можеш дати парацетамол. І ще, подеколи Вілл п'є снодійне, проте, як ведеться, від нього він стає дратівливим удень, тому ми намагаємось обмежити його вживання.

– Це, – Натан підняв іншу пляшечку, – антибіотики. Він приймає їх що два тижні при заміні катетера. Я сам їх даю, та якщо мене не буде, то залишу чіткі інструкції. Вони досить сильні. Отут коробки з гумовими рукавичками, якщо колись доведеться витирати його. Також є крем проти пролежнів, утім, відтоді як з'явився надувний матрац, їх немає.

Натан засунув руку в кишеню й простягнув мені ключа.

– Це запасний, – сказав він. – Нікому більше не давай. Навіть Віллові, добре? Оберігай його, як своє життя.

– Стільки всього запам'ятати! – Я важко ковтнула.

– Усе записано. Сьогодні ти маєш не забути лише про ліки проти спазмів. Он ті. Ось номер мого мобільного, якщо знадобиться зателефонувати. Коли мене тут немає, я на навчанні, тому не дзвони надто часто, проте якщо чогось не певна, не соромся, телефонуй.

Я вп'ялася в теку переді мною. Здавалось, неначе я збиралася скласти іспит, до якого не готувалася.

– А якщо йому потрібно... йти в туалет? – Я подумала про підйомник. – Я не... Знаєш, я не певна, що зможу підняти його. – Я намагалась не панікувати.

Натан похитав головою.

– Нічого цього робити не потрібно. За це відповідає його катетер. Я зайду в обідній час і все поміняю. Ти тут не для фізичного догляду.

– А для чого?

Натан глянув на мене.

– Спробуй підбадьорити його. Він... він трохи «з мухами». Ясна річ, зважаючи... на обставини. Але тебе ніщо не має пройняти, ані дістати. Тим ранішнім шоу він намагався вивести тебе з рівноваги.

– Це тому так добре платять?

– Так. Нам ніщо не дається даремно, еге? – відказав Натан і так ляснув мене по плечу, що я трохи не перекинулась. – Та він нормальна людина. Біля нього не потрібно ходити навшпиньки, – і зам'явся. – Він мені сподобний.

Натан сказав це так, немов був єдиною людиною, якій подобався Вілл.

Я пішла за ним у вітальню. Візок Вілла Трейнора зупинивсь коло вікна, парубок сидів спиною до нас і слухав щось по радіо.

- Я звільнився, Вілле. Хочеш чогось, перш ніж я піду?

- Ні. Дякую, Натане.

- Тоді залишаю тебе в надійних руках міс Кларк. Побачимось в обід, друже.

З нестримним відчуттям паніки я спостерігала, як привітний помічник надягає куртку.

- Хай щастить! - Натан підморгнув мені, а потім зник.

Я стояла посеред кімнати, засунувши руки в кишені, й не знала, що робити. Вілл Трейнор і далі дививсь у вікно, наче мене поряд не було.

- Зробити вам чашку чаю? - нарешті запитала я, коли мовчання стало нестерпним.

- Ах, так. Дівчина, яка готує чай, щоб заробити на життя. А я все думаю, скільки часу вам знадобиться, щоб показати свої вміння. Ні, дякую.

- Тоді кави?

- Поки що я не хочу гарячих напоїв, міс Кларк.

- Можете називати мене Лу.

- А що зміниться?

Я закліпала, на мить розтуливши рота. Але одразу ж стулила його. Тато завжди казав, що з роззявленим ротом я здаюся дурнішою, ніж є насправді.

- Добре... може... вам щось потрібно?

Він повернувся й подивився на мене. Його підборіддя вкривала кількатижнева щетина, а очі були непроникними. І знов одвернувся.

- Я... - Я роззирнулася. - Піду гляну, чи потрібно щось прати.

Я вийшла з кімнати, мое серце калатало. На кухні, у безпеці, я дістала мобільника й відправила сестрі повідомлення.

Це жахливо. Він ненавидить мене.

Відповідь надійшла через декілька секунд.

Ти провела там тільки годину - слабачка! М. і Т. справді потрібні гроші. Опануй себе й думай про погодинну ставку.

Цілую.

Я закрила мобілку й голосно видихнула. Потому зазирнула в кошик із білизною у ванній кімнаті, завантажила пралку менш ніж на чверть і кілька хвилин перевіряла інструкції. Я не хотіла використати не ту програму прання чи зробити щось не так, щоб Вілл чи місіс Трейнор дивилися на мене, як на дурепу. Я вмикнула пральну машину й стояла там, намагаючись з'ясувати, що ще повноправно можу робити. Відтак витягла пилосмок із

шафки в передпокої та пропилосямочила коридор і дві спальні, увесь той час думаючи, що якби мої батьки побачили мене, то зробили б фото на згадку. Спальня для гостей була майже порожня, як готельний номер. З усього знати, Натан не часто там залишався, але я не можу його в цьому звинувачувати.

Біля спальні Вілла Трейнора я завагалась, та зрештою вирішила, що там також потрібно прибрати. Уподовж однієї сторони тягнувся стелаж, на якому стояло близько двох десятків світлин у рамцях.

Пилосмочучи біля ліжка, я швидко поглянула на них. На одній чоловік стрибав із тросом з урвища, розкинувши руки, як статуя Христа. На другій – чоловік (можливо, Вілл) начебто в джунглях у гурті п'яних друзів. Чоловіки в краватках-метеликах і смокінгах обіймали один одного за плечі.

А ось він на лижному схилі, поряд із дівчиною в темних окулярах та з довгим світлим волоссям. Я взяла це фото, щоб краще роздивитись Вілла в гірськолижних окулярах. На світлині він був чисто поголений, на його обличчі був той дорогий блиск, який мають грошовиті люди, що відпочивають по три рази на рік. Його широкі м'язисті плечі видніли навіть через лижну куртку. Я поставила світлину назад і стала пилосмочити за ліжком. Нарешті вимкнула пилосмок і змотала шнур. Коли я нагнулася, щоб витягнути його з розетки, краєм ока помітила якийсь рух і, скрикнувши, підстрибнула. Біля дверей за мною спостерігав Вілл Трейнор.

– Куршевель. Два з половиною роки тому.

Я зашарілась.

– Пробачте. Я просто...

– Ви просто розглядали мої світлини, думаючи, як це жахливо після такого життя стати калікою.

– Ні! – Я розчервонілася ще дужче.

– Решта моїх фотографій у нижній шухляді, якщо ви знов не здолієте власну цікавість, – промовив він.

Потому візок захуркотів, повернув праворуч і зник.

Здавалося, ранок тривав уже декілька років. Я не могла згадати, коли востаннє хвилини та години були такими безмежними. Я намагалася знайти будь-яку роботу й заходила у вітальню якомога рідше, бо знала, що я боягузка, хоч і не переймалася цим.

Об одинадцятій, як і прохав Натан, я принесла Віллові Трейнору стаканчик води і його антиспазматичні ліки. Поклала таблетки на язик, а тоді запропонувала йому запити, усе за Натановою інструкцією. Стакан був з блілого непрозорого пластику, такий самий, як у Томаса, але без зображення Боба-будівника. Вілл проковтнув з деяким зусиллям, а потім на мигах показав, щоб я залишила його самого.

Я протерла пил на кількох полицях, хоч особливої потреби в тому не було, а далі задумала помити вікна. У флігелі було тихо, за винятком приглушеного хуркоту телевізора у вітальні, де сидів Вілл. Я не наважувалася ввімкнути музичну радіостанцію на кухні. Мені здавалося, що Вілл неодмінно скаже щось різке про мій вибір музики.

О пів на першу прийшов Натан, принісши з собою холодне повітря знадвору, й, піднявши брову, запитав:

– Усе гаразд?

Я рідко в житті була така щаслива бачити когось.

– Так.

– Чудово. Маєш півгодини перерви. У нас із містером Ті є дещо, чому треба приділити увагу.

Я не планувала йти на обід, але шойно зачула про перерву, майже побігла до вішалки по пальто. Вийшовши з того будинку, я мало не зомліла від полегші. Підняла комір, повісила на плече сумочку й вирушила на прогулянку по алеї, неначе й справді хотіла кудись іти. Майже півгодини блукала навколишніми вулицями, видихаючи гарячі клуби пари у свій щільно загорнутий шалик. У цьому кінці міста не було жодної кав'ярні, з того часу як «Булочку з маслом» закрито. Замок спорожнів. Найближче місце поїсти був гастропаб, але я навряд чи дозволила б собі там чогось випити, не кажучи вже про те, щоб підобідати. Усі автомобілі на стоянці були здоровезні й дорогі, з новими номерними табличками.

Я зупинилась на стоянці замку й, допевнившись, що мене не видно з Грантагаусу, набрала номер сестри.

– Здорова.

– Ти ж знаєш, що я не можу говорити в робочий час. Ти не кинула роботу?

– Ні. Просто хотіла почути дружній голос.

– Невже він аж настільки страшний?

– Трино, він мене ненавидить. Дивиться на мене, немов на якесь сміття. І він навіть не п'є чай. Я від нього ховаюся.

– Не можу повірити, що чую це.

– Що?

– Отака ловися! Та ти просто побалакай із ним. Ясна річ, він нещасний. Застряг у клятому інвалідному візку. А з тебе, ймовірно, ніякої користі. Просто поговори з ним. Краще пізнай його. Що станеться в найгіршому разі?

– Не знаю... Я не знаю, як це витримати.

– Я не казатиму мамі, що ти кидаєш роботу, не пропрацювавши й півдня. Лу, тобі навіть допомоги з безробіття не дадуть. Ти не можеш це зробити. Ми не можемо дозволити тобі зробити це.

Вона мала слухність. Я зрозуміла, що ненавиджу свою сестру.

Настала коротка пауза. А далі Тринин голос став незвично примирливим. Це означало, що вона зрозуміла: у мене справді найгірша в світі робота.

– Слухай, – мовила вона. – Це ж лише півроку. Пропрацюєш півроку, з'явиться корисний запис у резюме, і зможеш дістати роботу, яка тобі подобається. І, до речі, подивись на це з іншого боку – принаймні ти не працюєш на птахофабриці в нічну зміну.

- Нічні зміни на птахофабриці здаються відпусткою супроти...

- Я йду, Лу. Почуємось пізніше.

- Може, ви хочете кудись поїхати пополудні? Ми можемо взяти автомобіль.

Натан пішов майже півгодини тому. Я розтягнула миття чайних чашок, наскільки це було можливо, й подумала: як проведу іще годину в цьому тихому будинку, здурію.

Він повернув голову в мій бік.

- І куди ви пропонуєте?

- Не знаю. Можна просто покататись за містом.

Я намагалася поводитись так, як би це робила за таких обставин Трина. Вона завжди цілком спокійна та компетентна, і як результат ніхто її не підштрикує. Мені здавалось, я говорю по-професійному - з розумінням, оптимістично.

- За містом, - проказав він, наче роздумуючи. - І що б ми там побачили? Дерева? Небо?

- Не знаю. А що ви звичайно робите?

- Я нічого не роблю, міс Кларк. Я не можу нічого робити. Сиджу. Просто існую.

- Ну, - промовила я, - мені сказали, що у вас є автомобіль, пристосований для використання інвалідних візків.

- І ви турбуєтеся, що він не працюватиме, якщо ним не користуватися щодня?

- Ні, але я...

- Ви пропонуєте мені вийти й погуляти?

- Я просто подумала...

- Ви подумали, що мені корисно прокататися? Ковтнути свіжого повітря?

- Я просто намагаюся...

- Міс Кларк, мое життя не надто покращиться від прогулянки Стортфолдівськими путівцями.

Він одвернувся.

Його голова вгрузла в плечі, і я подумала, чи зручно йому так. Утім, скидалося, зараз не варто було питати про це. Ми сиділи в тиші.

- Може, принести вам комп'ютера?

- Навіщо? Ви згадали про групи підтримки квадриплегіків, до яких я можу приєднатися? «Ми - квадриплегіки»? «Клуб оли?в'яних коліс»?

Я зробила глибокий вдих і, намагаючись звучати впевнено, проказала:

– Гаразд... добре... Як ми проводитимем багато часу разом, могли б дізнатися одне про одного більше...

Щось у його обличчі змусило мене запнутися. Він дививсь на стіну перед собою, і його підборіддя тіпалося.

– Просто... це справді довго. Увесь день, – провадила я далі. – Може, якщо ви розповісте мені трохи про те, що ви робите, що вам подобається, то я зможу... зробити все так, як ви любите.

Цього разу тиша була болюча. Вона повільно проковтнула мій голос, і я не знала, що робити з руками. Трина та її компетентна манера випарувалися. Урешті візок захурчав, а Вілл спрокволу повернувся до мене обличчям.

– Ось що я знаю про вас, міс Кларк. Мати каже, що ви балакуча. – Він сказав це так, неначе говорив про ваду. – Ми можемо укласти угоду: біля мене ви станете не надто говірка?

Я насилу ковтнула, відчуючи, як горить мое обличчя.

– Гаразд, – мовила я, коли знову змогла говорити. – Я буду на кухні. Коли щось захочете, просто покличте.

– Ти ж не можеш усе отак кинути.

Я лежала поперек ліжка, задерши ноги на стіну, як робила ще підлітком. Я повернулась у свою кімнату після вечері, що на мене не було схоже. Коли народився Томас, вони з Триною переїхали у велику кімнату, а я перебралася в комірчину, таку малу, що, просидівши в ній понад півгодини, можна було відчути напад клаустрофобії. Однак я не воліла сидіти внизу з мамою та дідусем, бо мама й далі дивилася на мене занепокоєно й повторювала: «Усе зміниться на краще, люба» або «Жодна робота не видається чудовою першого дня», неначе вона працювала останні двадцять років. Я почувалась винуватою, хоча ще навіть нічого не зробила.

– Я не казала, що кидаю її.

Як завжди, Трина увірвалася до мене, не постукавши, натомість я незмінно повинна була тихенько стукати в її двері, мовляв, ану ж як Томас спить.

– А якби я була гола? Могла б принаймні крикнути, перш ніж увійти.

– Я бачила й гірше. Мама думає, що ти хочеш звільнитися.

Я спустила ноги зі стіни й різко сіла.

– О Боже, Трино. Це гірше, ніж я думала. Він такий нещасний.

– Він не може рухатися. Авжеж, нещасний.

– Він саркастичний та в'ідливий. Щоразу, коли я щось говорю чи пропоную, він дивиться на мене, як на дурепу, або каже щось таке, від чого я почувуюся дворічною.

– Ти, мабуть, і говориш усякі дурниці. Вам просто потрібно звикнути одне до одного.

– Та ні. Я така обережна. Я майже нічого не казала, окрім «Хочете кудись вийти?» чи «Хочете чаю?»

– Ну, може, він попервах такий з усіма, поки не зрозуміє, що ти там затримаєшся. Б'юся об заклад, у них багато доглядальниць змінилося.

– Він навіть не хоче, щоб я була з ним в одній кімнаті. Не думаю, Катрино, що я там затримаюсь. Справді-бо, якби ти була там, то зрозуміла б.

Трина мовчала і якийсь час просто дивилась на мене. Вона підвелася й виглянула в двері, неначе перевіряючи, чи є хтось у коридорі.

– Я думаю повертатися в коледж, – сказала вона нарешті.

Щоб усвідомити цей поворот, мені знадобилося кілька секунд.

– Боже мій, – промовила я. – Але...

– Я маю намір узяти кредит, щоб заплатити за навчання. З усім тим, я можу мати через Томаса особливі умови. Університет пропонує мені пільговий тариф, бо... – Вона схвильовано знизала плечима. – Там уважають, що я можу досягти успіху. Хтось покинув курс економіки та управління, тому мене можуть прийняти на це місце від початку наступного семестру.

– А що з Томасом?

– На території студмістечка є дитсадок. Ми можемо жити в пільговій квартирі в гуртожитку й повертатись сюди майже щотижня по вихідних.

– Ого.

Я відчувала її погляд, але не знала, що робити з виразом свого обличчя.

– Я відчайдушно хочу знову використовувати свій мозок. Укладання букетів вбиває мене. Я хочу вчитися. Я хочу вдосконалюватись. І мені набридло, що мої руки завжди холодні від води.

Ми обидві втупилися в її руки, які мали рожевий відтінок, навіть у тропічному теплі нашого будинку.

– Але...

– Так, Лу, я не буду працювати. Я не зможу нічого дати мамі. Може... Може, й мені знадобиться невеличка допомога.

Трина зніяковіла. Вона дивилась на мене, майже перепрошуючи.

Унизу мама сміялася з чогось у телевізорі. Ми чули, як вона голосно промовляла щось до дідуся. Вона часто пояснювала йому сюжет шоу, хоч ми й не раз казали їй, що це не потрібно... Я не здужала говорити. Зміст сестриних слів поволі, але невблаганно доходив до мене. Я відчувала себе жертвою мафії, що спостерігала, як довкола її кісточок тужавіє бетон.

– Я справді мушу, Лу. Я хочу для Томаса більшого, більшого для нас обох. Єдиний спосіб це зробити – повернутися в коледж. У мене немає Патрика. І не певна, що колись буде, зважаючи на те, що ніхто навіть близько не зацікавився мною, коли з'явився Томас. Я мушу зробити все, що можу, сама.

Я мовчала, тоді вона додала:

– Заради мене й Томаса.

Я кивнула.

– Лу. Будь ласка.

Зроду не бачила мою сестру такою раніше. Я почувалася вкрай ніяково. Я підняла голову й постаралася всміхнутися. А коли заговорила, то не впізнала свого голосу.

– Отже, як ти й кажеш. Просто потрібно звикнути до нього. Першими днями кількома має бути важко, правда?

4

Минуло два тижні, й життя поточилося своїм звичаєм. Щоранку о восьмій я з'являлася в Гранта-гаусі, повідомляла, що прийшла, а після того, як Натан закінчував допомагати Віллові одягатися, уважно слухала, що він розповідав мені про Віллові ліки або, що важливіше, про його настрій.

Коли Натан ішов, я налаштовувала для Вілла радіо або телевізор, готувала та розподіляла таблетки, іноді подрібнювала їх у ступці невеличким мармуровим товкачиком. Як велося, хвилин за десять він чітко давав мені на розум, що втомився від моєї присутності. З того моменту я збавляла час у флігелі, беручись до домашньої роботи: прала ще чисті кухонні рушники або з допомогою різних насадок для пилосмока очищала якнайменші шматки плінтуса чи підвіконня, скрупульозно зазираючи у Віллову кімнату що п'ятнадцять хвилин, як веліла місіс Трейнор. Та щоразу я заставляла його у візку, з якого він споглядав у вікно похмурий сад.

Пізніше я приносила йому пити – воду або один із тих висококалорійних напоїв, які мали підтримувати його вагу й скидалися на шпалерний клей пастельного кольору, чи давала істи. Він міг трохи рухати п'ястками, але не повністю рукою, тому його доводилося годувати, ложка за ложкою. Ця частина дня була найгірша. Так чи інак, мені здавалося неправильним годувати з ложки дорослого чоловіка, і через це я ставала незграбною. Вілл так сильно ненавидів цей процес, що навіть відводив очі, поки я годувала його.

А тоді перед першою приїжджав Натан, я хапала своє пальто й зникала. Я блукала вулицями, іноді їла обід на автобусній зупинці поруч із замком. Було холодно, й, напевно, я здавалася жалюгідною, примостившись там зі своїми канапками, але мене це не хвилювало. Я не здужала провести весь день у тому будинку.

Пополудні ставила якийсь фільм – Вілл був членом DVD-клубу, і нові фільми надходили поштою щодень, однак він ніколи не пропонував мені переглянути фільм разом із ним, тому я, як звичайно, сиділа на кухні або в кімнаті для гостей. Перегодом почала приносити книжки та журнали, однак почувалась винуватою, бо практично не працювала й тому ніколи не могла зосередитись на читаному. Подеколи наприкінці дня заглядала місіс Трейнор, хоча вона зі мною ніколи багато не говорила, просто перепитувала, чи все гаразд, і, здавалося, єдиною прийнятною відповіддю на це мало бути «так».

Вона запитувала Вілла, чи потрібно йому щось, інколи пропонувала назавтра прогулянку чи зустріч із другом, який розпитував за нього, хоч Вілл майже

завжди відповідав зневажливо або й геть грубо. Складалося враження, це завдавало їй болю. Вона перебирала пальцями золотий ланцюжок і знову зникала.

Його батько, гладкий, з вигляду лагідний чоловік, зазвичай приходив, коли я вже йшла. Він був схожий на чоловіків у панамах, що спостерігають за грою в крикет. Він начебто керував справами замку, покинувши свою добре оплачувану роботу в місті, був неначе той добрий землевласник, що вряди-годи викопував картоплину, просто щоб не втратити навички. Щовечора рівно о п'ятій він закінчував роботу й сідав із Віллом дивитися телевізор. Інколи, покидаючи будинок, я чула, як він коментує новини.

Протягом перших двох тижнів я ретельно вивчала Вілла Трейнора. Здавалося, він намагався взагалі не бути схожим на того чоловіка, яким був колись. Його світло-каштанове волосся утворювало безладну копицю, а щелепа заросла щетиною. Його сірі очі були окреслені чи то виснаженням, чи то наслідками постійного фізичного дискомфорту (Натан сказав, що він рідко відчувається добре). Вони мали порожній погляд очужилої людини, яка відхилилась од світу. Це було схоже на своєрідний захисний механізм, – очевидно, іншого способу пристосуватися до теперішнього свого життя, як удавати, що все це відбувається не з ним, він не бачив.

Мені хотілося пожаліти його. Справді. У ті моменти, коли я бачила, як Вілл видивляється у вікно, він здавався мені найсумнішою людиною з тих, кого я знала. Але з плином часу я збагнула, що в такому стані він не тільки через те, що застряг у цьому візку й втратив фізичну свободу, а й через цілу купу принижень і проблем зі здоров'ям, ризиків і нездужань, які ніколи не закінчуються. Я вирішила, що, будучи Віллом, теж, мабуть, була б у добрячій зажурі.

Але ж Господи-світе, як гидко він поведився зі мною. Він знаходив ущипливу відповідь на будь-які мої слова. Коли я питала, чи тепло йому, Вілл відрубав, що цілком спроможний повідомити мене, якщо йому знадобиться ще одна ковдра. Коли я питала, чи не надто гучно гуде пілосмок – я не хотіла переривати його фільм, він запитував у відповідь мене, чи я ще не винайшла спосіб пілосмочити безшумно. А коли я годувала його, він скаржився, що їжа дуже гаряча або дуже холодна, або що я тримаю виделку біля рота тоді, коли він ще не ковтнув попереднє. Вілл умів так вивернути майже все, що я казала чи робила, що я почувалася дурепою.

За ті перші два тижні я навчилася робити байдужу міну, просто повертатися й зникати в іншій кімнаті та говорити з ним якнайменше. Я стала ненавидіти його, і впевнена, він це знав.

Як виявилось, сумувати за своєю старою роботою можна ще більше, ніж колись. Я сумувала за Френком, за тим, як радо він вітав мене щоранку. Сумувала за клієнтами, їхнім товариством і неквапливими балачками, що наростали та стихали біля мене, як хвилі лагідного моря. У цьому ж будинку, красивому та багатому, завжди панувала, неначе в морзі, непорушна, мертва тиша. «Шість місяців, – повторювала я про себе, коли ставало особливо нестерпно. – Шість місяців».

А потім, того четверга, саме коли я змішувала Віллів висококалорійний напій, який він приймав ізранку, в залі почулися незнайомі голоси. Я завмерла, тримаючи виделку в руці. Окрім місіс Трейнор, чути було молодий жіночий голос, із правильною мовою, та чоловічий.

У дверях кухні з'явилася місіс Трейнор, і я спробувала здаватись заклопотаною, швидко збиваючи рідину в склянці.

– Співвідношення води й молока 60 до 40? – запитала вона, вдивляючись у напій.

– Так. Полуничний.

– Віллові друзі прийшли навідати його. Було б краще, якби ви...

– У мене тут багато справ, – відказала я (а про себе зраділа, що на якусь годину звільнюсь од його товариства) і закрутила кришечку на склянці.

– Принести вашим гостям чай або каву?

Вона майже здивувалась.

– Так. Це було б дуже люб'язно. Каву. Думаю, я...

Місіс Трейнор здавалася ще напруженішою, ніж звичайно, очі металися в бік коридору, звідки долинав низький гул голосів. Я здогадалася, що навідують Вілла не часто.

– Думаю... я залишу їх самих. – Вона виглянула в коридор, було видно, що думки її літали десь далеко. – Руперт. Це Руперт, його давній друг з роботи, – промовила вона, раптом повертаючись до мене. Я відчула, що місіс Трейнор мала щось важливе, чим хотіла з кимось поділитися. – І Алісія. Вони були... дуже близькі... певний час. Було б добре чаю. Дякую вам, міс Кларк.

Повагавшись якусь мить, я відчинила двері, обіпершись на них стегном так, щоб не перехилити тацю в руках.

– Місіс Трейнор сказала, що ви не проти випити трохи кави, – сказала я й поставила тацю на низького столика. Помістивши Віллову склянку в утримувач стільця та повернувши соломинку так, щоб він, лише порухавши головою, дістав її, я крадькома глянула на його гостей.

Насамперед я помітила жінку. Довгонога білявка зі шкірою кольору карамелі, вона належала до тих жінок, які змушували мене задуматися, чи й справді всі люди належать до того самого виду. Вона скидалася на породисту кобилу. Час від часу я бачила таких жінок. Як звичайно, вони піднімались, підплигуючи, схилом до замку, тягнучи за собою малят, одягнугих у «Воден», а коли заходили в кав'ярню, там лунали їхні кришталево чисті розкуті голоси: «Гаррі, любий, хочеш кави? Попрохати, хай приготують тобі макіято?» Це, поза сумнівом, була жінка-макіято. Вона пахла грошима, впевненістю та життям зі сторінок глянцевого журналу.

Тоді я подивилась на неї уважніше й, стрепенувшись, зрозуміла: це жінка з лижної світлини Вілла, й почувається вона якось незручно.

Білявка чоломкнула Вілла в шок і відступила на крок назад, ніяково усміхаючись. На ній була брунатна жилетка зі стриженого смушка (у ній я скидалася б на еті), а шию огортав світло-сірий кашеміровий шарф, який вона почала перебирати в руках, наче не могла вирішити, знімати його чи ні.

– Маєш гарний вигляд, – промовила вона до Вілла. – Справді. Ти... трохи запускаєш волосся.

Вілл не відреагував. Він просто дивився на неї з незворушним обличчям, як завжди. На мить я відчула вдячність, що він дивився так не лише на мене.

– Новий візок, еге? – Чоловік постукав по спинці Віллового візка й, схиливши підборіддя, закивав на знак схвалення, немов милувався першокласним спортивним автомобілем. – На вигляд... досить хитромудрий. Дуже... високотехнологічний.

Я не знала, що робити. Якусь мить стояла там, переступаючи з ноги на ногу, допоки тишу не сколихнув голос Вілла.

– Луїзо, чи не могли б ви ще підкинути кілька полін у вогнище? Схоже, воно пригасає.

Це вперше він назвав мое ім'я.

– Авжеж, – сказала.

І заметушилася біля пічки, роздуваючи вогонь та вибираючи в кошику поліна підходячого розміру.

– Боже, надворі так холодно, – сказала жінка. – Як добре мати справжній вогонь.

Я відчинила дверцята пічки й підштовхнула коцюбою розжарені поліна.

– Тут на добрих кілька градусів холодніше, ніж у Лондоні.

– Таки-так, – погодився чоловік.

– Я думала про те, щоб і собі придбати пічку. Очевидно, вони набагато ефективніші за відкритий вогонь.

Алісія трохи нахилилася, щоб оглянути пічку, наче вона зроду не бачила таких раніше.

– Так, я теж таке чув, – сказав чоловік.

– Треба з'ясувати це питання. Бо плануєш собі щось, а потім... – Вона затихла. – Чудова кава, – додала вона, помовчавши.

– Ну то... що робиш, Вілле? – У голосі чоловіка вчувалась вимушена веселість.

– Майже нічого, як не дивно.

– Але фізіотерапія та все інше... Це щось дає? Хоч якесь... покращення.

– Не думаю, Руперте, що найближчим часом стану на лижі, – Віллів голос просяк сарказмом.

Мені стало смішно. Таким я і знала Вілла. Я почала змітати попіл біля пічки. Мені здавалося, що всі вони спостерігали за мною. Тягарем нависла тиша. Раптом я подумала, що з мого джемпера виглядає етикетка, й стала боротися з бажанням перевірити.

– То що, – сказав нарешті Вілл, – чим маю завдячувати такому задоволенню? Минуло... вісім місяців.

– О, розумію. Мені дуже шкода. Це було... Я страшенно заклопотана. В мене нова робота в Челсі. Керую бутиком Саші Гольдштейн. Ти ж пам'ятаєш Сашу? На вихідні також багато роботи. Там так людно по суботах. Вільного часу

майже немає, – голос Алісії став знервованим. – Я кілька разів дзвонила. Тобі казала мама?

– А в «Льюінз» справжня божевільня. Вілле, ти... Та ти й сам розумієш, що це таке. У нас новий партнер. Чолов'яга з Нью-Йорка. Бейнз. Ден Бейнз. Ти з ним не перетинався?

– Ні.

– Клятий чортяка, працює мало не двадцять чотири години на добу й чекає від інших того самого. – Було відчутне полегшення чоловіка, коли він знайшов зручну для себе тему. – Ти ж знаєш трудову етику янкі: більше ніяких довгих обідів, жодних брудних жартів. Кажу тобі, Вілле, атмосфера повністю змінилася.

– Справді.

– Саме так. Презентеїзм^{[10} – Презентеїзм – перебування на робочому місці понад встановлений час або коли людина хворіє.] у всій пишноті. Буває, навіть із крісла підняти не наслідуюся.

Здавалося, з кімнати висмоктали все повітря. Хтось кашлянув.

Я підвелася й витерла долоні об джинси.

– Піду... принесу ще дров, – промурмотіла я десь у бік Вілла і, взявши кошика, втекла.

Надворі було морозно, але я затрималася там, вибираючи поліна, щоби збавити час. Я намагалася прикинути, що краще – втратити через обмороження зайвого пальця чи повернутись назад у ту кімнату. Проте було занадто холодно, мій вказівний палець, яким я користуюся в шитті, посинів першим, отож мусила визнати поразку. Я несла дрова якомога повільніше й, увійшовши до флігеля, поволі сунула коридором. Коли наблизилась до вітальні, через прочинені двері почула жіночий голос.

– Насправді, Вілле, у нас була ще одна причина приїхати сюди, – сказала вона. – У нас... новини.

Я стала біля дверей, охопивши обіруч кошик із дровами.

– Я подумала... ми подумали, що правильно буде сказати тобі... гаразд, ось у чому річ. Руперт і я одружуємося.

Я стояла нерухомо, міркуючи, чи зможу повернутися так, щоб мене не почули. Жінка схвильовано провадила далі:

– Розумію, ця новина тебе трохи шокувала. Насправді це було шоком і для мене. Ми... Це... Ну, це почалось не одразу після...

Мої руки почали боліти. Я глянула на кошик, думаючи, що діяти.

– Ну, ти ж знаєш, ти і я... ми...

І знову мертва тиша.

– Вілле, будь ласка, скажи щось.

– Вітаю, – сказав він нарешті.

- Я знаю, що ти думаєш. Ніхто з нас не сподівався такого. Справді. Досить довго ми були просто друзями. Друзями, які турбувалися про тебе. Просто Руперт дуже підтримував мене після тієї аварії...

- Як мило з його боку.

- Будь ласка, не будь таким. Це так жахливо. Я дуже боялась розказувати тобі. Ми обое боялися.

- Не сумніваюся, - відрубав Вілл.

- Слухай, ми сказали тобі це, бо обое хвилюємось за тебе, - упав у річ Руперт. - Ми не хотіли, щоб ти почув це від когось іншого. Розумієш, життя триває. Урешті минуло два роки...

Настала тиша. Я зрозуміла, що більше нічого не хочу чути й почала плавно відходити від дверей, трохи кречучи від напруги. Та коли знову пролунав голос Руперта, цього разу гучніше, я розчула, що він казав.

- Годі, парубче. Я знаю напевне, це дуже важко... все це. Та якщо Лісса тобі не байдужа, ти маєш бажати їй гарного життя.

- Скажи що-небудь, Вілле, будь ласка.

Я в'явила його обличчя, його погляд, який міг бути незворушним і водночас мати легку тінь презирства.

- Вітаю, - повторив Вілл. - Я певен, ви обое будете вельми щасливі.

Алісія почала була невиразно висловлювати своє невдоволення, але її перервав Руперт.

- Ходімо, Ліссо. Нам краще піти. Вілле, ми прийшли сюди не по твоє благословіння. Проста ввічливість. Лісса подумала... ми обое просто подумали, що ти маєш знати. Пробач, старий. Я... Я щиро сподіваюся, що все в тебе піде гаразд, і маю надію, ти захочеш бути на зв'язку, коли все... коли все трохи вляжеться.

Я почула ходу й схилилась над кошиком із дровами, немов тільки-но увійшла. Було чути, як вони вийшли в коридор, а потім переді мною з'явилась Алісія. Її повіки почервоніли, так, наче вона збиралась розплакатися.

- Я можу скористатися ванною? - запитала вона охриплим, надломленим голосом.

Я повільно підняла палець і мовчки вказала в бік кімнати.

Тоді вона пильно глянула на мене, і я зрозуміла - мої почуття відбилися на обличчі. Я ніколи не вміла їх приховувати.

- Я знаю, що ви думаєте, - сказала вона згодом. - Але я старалась. Я справді старалась. Багато місяців. А він просто відштовхував мене. - Вона випнула підборіддя й на диво здавалась розлюченою. - Він справді не хотів, щоб я була тут. Він вочевидь дав це зрозуміти.

Алісія немов чекала моєї відповіді.

- Мені до цього зась, - нарешті сказала я.

Ми стояли й дивились одна на одну.

– Знаєте, допомогти можна лише тому, хто хоче, щоб йому допомогли, – мовила вона.

А потім пішла.

Я почекала кілька хвилин, прислухаючись до звуку автомобіля, що від'їжджав, і попрямувала на кухню. Я стояла там і чекала, поки закипить чайник, хоча пити не хотілося. Гортала журнал, який уже читала. Нарешті вийшла в коридор, крекчучи, підняла кошик і понесла дрова. Перш ніж увійти, трохи стукнула ними у двері вітальні, щоб Вілл знав, що я заходжу.

– Хотіла запитати, чи вам потрібно... – почала я, але там не було нікого.

Кімната була порожня.

І тоді я почула гуркіт. Вибігла в коридор – гуркіт не вщухав. Потім дзенькнуло скло. Звуки долинали з Віллової спальні. «О Боже, будь ласка, не дай йому забитися». Я запанікувала. Попередження місіс Трейнор крутилося в моїй голові: я покинула його на більш ніж п'ятнадцять хвилин.

Я побігла коридором, зупинилася у дверях і стала, тримаючись обіруч за одвірки. Вілл був посеред кімнати, він сидів прямо. Поперек билець, виступаючи в ліву руч на кільканадцять дюймів, лежала тростина – лицарський спис.

На довгих полицях не лишилося жодної фотографії. Уламки дорогих рам і блискучого скла лежали по всій підлозі, Віллові коліна були всіяні скляним кришивом та дерев'яними скіпками. Розумом я намагалась охопити місце руйнації й відчула, як мій пульс потроху сповільнюється, коли до мене дійшло, що Вілл живий-здоровий. Він важко дихав, наче доклав багато зусиль, щоб усе це зробити.

Він повернув візок, долі захрускало скло. Наші погляди зустрілися. Його очі були невимовно втомлені. Вони застерegli мене не співчувати. Я подивилась на його коліна, відтак на підлогу навколо нього. Серед цього безладу я розгледіла його з Алісією світлину. Тепер її обличчя затуляла зігнута срібна рамка.

Я важко ковтнула, дивлячись на неї, і повільно звела очі на нього. Ці кілька секунд здалися мені вічністю.

– Ці колеса можна пробити? – нарешті сказала я, киваючи на його інвалідний візок. – Бо й гадки не маю, куди поклала домкрат.

Очі Вілла розширилися. На якусь мить я подумала, що все зіпсувала. Але на його обличчі промайнула ледве помітна усмішка.

– Добре, не рухайтесь, – промовила я. – Піду по пиросмок.

Я чула, як тростина впала на підлогу. Коли вийшла з кімнати, мені здалося, що він просив пробачення.

Щочетверга увечері в «Голові короля» було велелюдно, а в кутку кабінки ще велелюдніше. Я сиділа, затиснута між Патриком і парубком на ім'я Раттер, час від часу розглядаючи закріплені на дубових сволоках над моєю головою мідні бляшки для кінської зброї та фотографії замку, вивішені на поперечинах. Я намагалася здаватися хоч трішки зацікавленою в розмові, що оберталася головню довкола відсотка жиру в організмі та вмісту вуглеводів у їжі.

Я завжди думала, що зустрічі клубу «Гейлзберзькі гіганти триатлону», які відбувалися раз на два тижні, – це найгірший кошмар власника паба. Я була єдина, хто споживав алкоголь і смакував чипсами. Решта потягувала мінеральну воду або обговорювала наявність підсолоджувача в дієтичній колі. Коли члени клубу нарешті замовляли їжу, там не було жодного салату, заправленого жирною заправкою, а курка не красувалася у власній шкурі. Я часто замовляла чипси, просто щоб спостерігати, як усі вдають, що їм не хочеться.

– Філ здався десь через сорок миль. Каже, що дійсно чув голоси. Ноги як з олива. А обличчя наче в зомбі.

– А мені підігнали ті нові японські балансувальні кросівки. У підсумку виграв п'ятнадцять хвилин на десятимильній трасі.

– Не подорожуйте з м'яким чохлом для велосипеда. Найджел прибув з таким у табір триатлоністів: зовсім як чортів портплед.[11 – Портплед – дорожня сумка-чохол на одяг, який зберігає в ній форму й не мнеться.]

Я б не сказала, що мені подобалися збори «Гігантів триатлону», але через мою кількість годин на роботі, яку збільшили, та графік тренувань Патрика – це була одна з небагатьох можливостей побачити його. Він сидів попліч мене, мускулястий, в шортах, незважаючи на те що надворі надзвичайно холодно. Серед членів клубу було справою честі носити якнайменше одягу. Чоловіки були жилаві, вони виставляли напоказ незрозумілий та дорогий спортивний одяг, що «вбирає зайвий піт і вологу» або легший за повітря. Їх звали переважно Скад або Триг. Вони згинали один перед одним частини тіла, показуючи травми або передбачуваний ріст м'язів. Дівчата не використовували косметику, і їхні рум'яні обличчя видавали те, що вони часто бігали в морозяну погоду. Вони дивилися на мене, не розуміючи, а коли навіть із легким презирством, поза сумнівом, вираховуючи співвідношення моєї жирової тканини та м'язів і завважаючи нестачу останніх.

– Це було жакливо, – сказала я Патрикові, роздумуючи, чи зможу замовити чизкейк без їхніх убивчих поглядів. – Його дівчина та його найкращий друг.

– Її не можна звинувачувати, – сказав він. – Ти хочеш сказати, що й справді залишилася б зі мною, якби мене паралізувало від шиї і донизу?

– Звичайно, я б залишилась.

– Ні, ти б не зосталася. І я б не сподівався на це.

– Але я б залишилась.

– Проте я не хотів би цього. Я б не хотів, щоби хтось залишився зі мною з жалості.

– А хто говорить про жалість? Усередині ти був би тією самою людиною.

– Ні, не був би. Я б узагалі змінився. – Він покрививсь. – Я не хотів би жити. Залегати від інших людей у кожній дрібниці. А тут ще й зад тобі витирають чужі люди.

Голомозий чоловік просунув поміж нами голову.

- Пате, - промовив він, - ти вже куштував той новий телевий напій? Минулого тижня один із них вибухнув у моєму нараменнику. Ще нічого схожого не бачив.

- Ні, Тригу, не куштував. Я надаю перевагу бананові та пляшечці «Люкозейд». [12 - «Люкозейд» - енергетичний напій.]

- Деззер пив дієтичну колу на триатлоні «Норвежець». [13 - «Норвежець» - одне з найекстремальніших змагань із триатлону.] То його знудило на висоті три тисячі футів. Ото ми реготали.

Я кволо всміхнулася.

Голомозий зник, і Патрик повернувся до мене, знать з усього, все ще розмірковуючи над долею Вілла.

- Боже мій. Подумай про всі ті речі, яких не можна робити... - Він похитав головою. - Жодного бігу, їзди на велосипеді. - Він подививсь на мене, ніби щойно до нього дійшло. - Жодних любовців.

- Та ні, любитись можна. Просто жінка має бути зверху.

- Тоді ми мали б із цим клопіт.

- Дуже смішно.

- Окрім того, якщо ти паралізований нижче від шиї, то, думаю... член не працює так, як треба.

Я згадала Алісію: «Але я старалася, - сказала вона. - Я справді старалась. Багато місяців».

- Я впевнена, що де з ким це спрацює. У всякому разі має бути якийсь спосіб, якщо... підійти до цього творчо.

- Ха! - Патрик ковтнув води. - Запитай його завтра. Слухай, ти казала, що він нестерпний. Мабуть, він був таким і до нещасного випадку. Можливо, це реальна причина, чому вона кинула його. Ти про це думала?

- Не знаю. - Я згадала світлину. - Вони здавалися щасливими вкупці.

А проте що ж доводить фотографія? У мене вдома була світлина в рамці, де я променисто всміхалась до Патрика, немовби він щойно витягнув мене з будівлі, яка палає, однак насправді я перед тим назвала його феєричним бовдуром, а він із серцем відповів: «Цур тобі!»

Патрик втратив цікавість.

- Гей, Джиме... Джиме, ти бачив того нового легкого велосипеда? Щось нормальне?

Я дозволила йому змінити тему, думаючи про те, що сказала Алісія. Уявити, як Вілл відштовхує її, було легко. Утім, природно, як когось кохаєш, твоє місце поруч із ним, хіба ні? Щоб допомогти вийти з депресії. У хворобі й здоров'ї, і таке інше, га?

- Ще щось питимеш?

- Горілку з тоніком... Тонік без цукру, - додала я, коли він здивовано підняв брову.

Патрик знизав плечима й попрямував до бару. Я стала почуватися трохи винною, що ми обговорюємо мого роботодавця. Надто ж, коли в'явила, що він пережив за цей час. Було майже неможливо не роздумувати про інтимніші сторони його життя. Я забулася. Говорили про тренувальні вихідні в Іспанії. Я неуважно слухала, поки біля мене не з'явився Патрик і не підштовхнув мене.

- Подобається?

- Що?

- Вікенд в Іспанії. Замість відпустки в Греції. Можеш полежати біля басейну, якщо не в захваті від сорокамильного велопробігу. Ми могли б дістати дешеві авіаквитки. Через шість тижнів. Тепер, коли ти купаєшся в грошах...

Я згадала про місис Трейнор.

- Не знаю... Навряд чи вони зрадіють, що я так хутко беру відгул.

- Тоді ти не заперечуватимеш, якщо я поїду? Мені справді хочеться провести тренування на висоті. Я роздумую про щось більше.

- Про що більше?

- Тріатлон. «Екстрим вікінг». Шістдесят миль на велосипеді, біг - тридцять миль - і хороший довгий заплив у холодних північних морях.

Про «Вікінг» говорили з благоговінням ті, хто брав у ньому участь, вони носилися зі своїми травмами, як ветерани якоїсь віддаленої та надто жорстокої війни. Патрик майже прицмокував з нетерплячки. Я подивилась на свого парубка, наче той справді був не з цієї планети. На мить мені здалося, що краще б він працював у телепродажах і не міг проминути автозаправку, не затарившись батончиками «Марс».

- Ти справді збираєшся це зробити?

- А чом би й ні? Я ніколи не почувався краще.

Я подумала про все це додаткове підготування - нескінченні розмови за вагу та відстань, фізичну форму та витривалість. Останнім часом привернути увагу Патрика було досить важко.

- Ми можемо зробити це разом, - сказав він, хоч ми обое знали, що він не вірив у це.

- Я залишаю це на тебе, - відповіла я. - Справді. Не втрачай можливості.

І замовила чизкейк.

* * *

Якщо я думала, що після вчорашніх подій у Гранта-гаусі настане відлига, то помилялася. Я привіталася з Віллом широкою усмішкою й бадьоро крикнула «Здоров!», та він навіть не постарався відвернутися од вікна.

- Не найкращий день, - пробурмотів Натан, одягаючи своє пальто.

Це був мерзенний ранок: низьке захмарене небо, за вікнами порошила мряка, і важко було навіть уявити, що колись іще вигляне сонце. Навіть я в такі

дні ставала похмурою. Не дивина, що Вілл почувався гірше. Я заходилась коло ранкових справ, раз у раз повторюючи про себе, що все те не має значення. Хіба вам конче має подобатися ваш роботодавець? Багатьом людям не подобається. Я згадала Тринину зверхницю, серійну «розлученку» з неширим обличчям, яка стежила за тим, скільки разів моя сестра ходила в туалет, і кидала в'їдливі коментарі щодо роботи її сечового міхура, яка, на думку шефіні, виходила за межі розумного. Та й, окрім того, я вже пропрацювала тут два тижні. Це означало, що лишилося всього п'ять місяців і тринадцять робочих днів.

Світлини акуратно лежали в нижній шухляді, куди я поклала їх напередодні. Присівши навпочіпки, я почала розкладати їх долі та сортувати, оцінюючи, які рамці зможу полагодити. Речі я лагоджу незгирше. Ще й до всього, як я гадала, це був хороший спосіб убити час.

Так минуло хвилин із десять, коли стриманий хуркіт моторизованого інвалідного візка попередив мене про Віллів приїзд.

Він став біля дверей і подививсь на мене. Під очима лежали темні тіні. Натан казав мені, що іноді він узагалі майже не спить. Я не хотіла думати про те, що відчуваєш, коли лежиш уночі в пастці ліжка, не в змозі вибратися звідти, а компанію тобі складають лишень похмурі думки.

– Я вирішила поглянути, чи можна полагодити хоч кілька рамок, – сказала я, піднявши одну з них. На знімку він вправлявся в банджі-джампінгу. Я намагалася бути життєрадісною (Йому потрібен хтось оптимістичний, хтось позитивний.)

– Навіщо?

Я закліпала.

– Ну... Я подумала, що деякі ще можна врятувати. Ось принесла із собою клей для дерева, якщо ви дасте згоду лагодити їх. А може, хочете замінити їх, тоді я збігаю в місто під час моєї обідньої перерви й пошукаю інші. Ми можемо поїхати разом, якщо забажаєте...

– Хто вам сказав їх лагодити?

Він непохитно дивився на мене.

«Ой-ой-ой», – подумала я.

– Я... Я просто намагаюсь допомогти.

– Ви хотіли виправити те, що я зробив учора.

– Я...

– Знаєте що, Луізо? Було б непогано, хоча б раз, щоби хтось звернув увагу на те, чого хочу я. Розбиті фотографії – не є нещасний випадок. Це не спроба радикальних змін дизайну інтер'єру. Я просто не хочу більше їх бачити.

Я звелася на ноги.

– Мені дуже шкода. Я не думала, що...

– Ви думали, що знаєте краще. Кожен гада, що знає, що мені потрібно: «Поставмо знову ті кляті фотографії. Бідний каліка матиме, на що дивитись». Я не хочу, щоб ці кляті фотографії дивились на мене щоразу, як

я, застрявши в своєму клятому ліжку, чекаю, поки хтось прийде й витягне мене. Зрозуміло? Як гадаєте, це може дійти до вас?

Я важко ковтнула.

– Я не збиралася лагодити ту, де ви з Алісією. Я не настільки дурна... Я просто подумала, що через якийсь час ви...

– О Боже, – відвернувшись од мене, проказав він ідко. – Позбавте мене психотерапії. Просто йдіть і читайте ваші журнальчики чи що там ще ви робите, коли не заварюєте чай.

Мої шоки палали. Я спостерігала, як він, маневруючи, в'їжджає у вузький коридор, і викрикнула, перш ніж подумала, що роблю:

– Не конче поводитись як віслюк.

Слова пролунали в застиглому повітрі. Інвалідний візок зупинився. По довгій паузі Вілл дав задній хід і спроквола повернувся до мене обличчям, тримаючи руку на маленькому джойстику.

– Що?

Я дивилась на нього, мое серце калатало.

– Ви кепсько повелися зі своїми друзями. Гаразд. Можливо, вони це заслужили. Однак я день при дні щосили стараюся зробити все, що можу. Тому була б дуже вдячна, якби ви не псували мені життя, як це робите іншим.

Очі Вілла трохи розширилися. По якімсь часі він знову заговорив:

– А якщо я скажу вам, що не хочу вас тут бачити?

– Ви мене не наймали. Я працюю у вашої матері. І, поки вона не скаже мені, що я тут не потрібна, я залишаюся. Не тому, що я надто турбуюся про вас чи мені до вподоби ця дурна робота або я хочу так чи інак змінити ваше життя, а тому, що мені потрібні гроші. Зрозуміло? Мені справді потрібні гроші.

Вираз обличчя Вілла Трейнора не надто змінився, та, схоже, я побачила в його очах подив, неначе він не звик, що з ним не погоджуються.

«Чорт, – подумала я, коли усвідомила, що зробила. – Цього разу я справді все зіпсувала».

Проте Вілл просто дивився на мене. Я не відверталася. Тоді він ледь помітно зітхнув, наче збирався сказати щось неприємне.

– Відверто, – мовив він і розвернув візок. – Просто покладіть фотографії в нижню шухляду, добре? Усі.

І, хуркочучи, він поїхав геть.

Коли тебе катапультує в цілком нове життя чи, принаймні, штовхає в чуже життя настільки щільно, що твоє обличчя немов притискається до їхнього вікна, це змушує тебе переглянути своє розуміння того, хто ти. Чи ким здаєшся іншим людям.

Для моїх батьків за чотири короткі тижні я стала на кілька рівнів цікавішою. Тепер я була провідником в інший світ. Моя мати, зокрема, щодня розпитувала мене про Гранта-гауса і його побут, мов той зоолог, який докладно вивчає якусь невідому, нову істоту й середовище її проживання. «Місіс Трейнор використовує лляні серветки під час кожного прийому їжі? – питала вона. – Як думаєш, вони пилюся щодня, як і ми? Що вони роблять з картоплею?»

Вона проводжала мене вранці, суворо наказуючи дізнатися, якою маркою туалетного паперу вони користуються або чи використовують простирадла з полікотону. Те, що часто я не могла це згадати, було для неї джерелом великого розчарування. Моя мама була потай переконана, що мажори живуть як свині, відтоді як я, шестирічна, розказала їй про шкільного друга, чия мати не дозволяла нам гратися в їхній залі, мовляв, тому, що ми піднімо пилюку.

Коли я приходила додому й рапортувала: «Так, собаці справді вільно істи на кухні» або «Ні, Трейнори не мийть передній ганок щодня», як це робила моя мама, вона складала губи бантиком, скося поглядала на батька й кивала з тихим задоволенням, немовби я щойно потвердила все, що вона думала про неохайність вищих кіл.

Залежність батьків від мого доходу чи, можливо, їхнє розуміння того, що насправді я не люблю свою роботу, означало наступне: в будинку до мене почали ставитися з повагою. Утім, змінилося не так багато: що стосувалося батька, то він перестав називати мене «товста гузниця», а щодо мами, то тепер, коли я верталась додому, як велося, мене чекала чашка чаю.

Для Патрика й моєї сестриці я не змінилася – як і раніше, була об'єктом для глузувань, обіймів, поцілунків чи причиною подутись. Я теж не відчувала змін. Мій вигляд не змінився, одягалась я й досі, як мовляла Трина, так, немов брала участь у бійцівському герці в благодійній крамниці.

Я не здогадувалася, що думають про мене мешканці Гранта-гауса. Вілл був байдужливий, а в Натанових очах, знать з усього, я поставала як остання з довгої вервечки найманих доглядальниць. Він мав зичливу вдачу, але тримався дещо на відстані. Здавалося, він не був певен, що я там надовго. Містер Трейнор ввічливо мені кивав, коли ми перетинались у передпокої, інколи запитував мене, як я добралася й чи добре мені тут працюється. Сумніваюся, що він упізнав би мене, якби його мені представили в інших декораціях.

А для місіс Трейнор, о Боже, для місіс Трейнор, я, схоже, була найдурніша та найбезвідповідальніша людина на всій земній кулі.

Усе почалося з фоторамців. Ніщо в цьому будинку не лишалося непоміченим для місіс Трейнор, і я мала б знати, що розгром рамців кваліфікуватиметься як землетрус. Вона розпитувала мене, на скільки точно часу я покинула Вілла самого, що стало причиною, як швидко я прибрала той безлад. Насправді вона не критикувала мене, бо була занадто шляхетна, щоб навіть підвищити голос, але те, як вона повільно кліпала очима, слухаючи мої відповіді, та її коротке мугикання під час моєї розповіді сказали мені все, що я хотіла знати. Для мене не стали несподіванкою слова Натана про те, що вона – мировий суддя.

Місіс Трейнор гадала, що краще мені не покидати Вілла самого так довго наступного разу, хоч би якою ніяковою здавалась ситуація, гм... Вона радила мені не ставити речі так близько до краю, коли наступного разу я витиратиму пил, адже їх можна випадково скинути долі, гм... (Схоже, вона воліла вірити, що це був нещасний випадок.) Місіс Трейнор змусила мене почуватися заплішеною дурепою, і, відповідно, я ставала такою, коли та була поруч. Вона завжди заходила саме тоді, коли я щось упускала на підлогу чи боролася з регулятором плитки абошо. А коли я заходила знадвору, несучи дрова, вона стояла в передпокої з дещо роздратованим виглядом, немов мене не було набагато більше часу, ніж насправді.

Дивно, але її ставлення дошкулало мені більше, ніж грубість Вілла. Кілька разів я навіть хотіла запитати її прямо, що не так. «Ви сказали, що наймаєте мене через моє ставлення до життя, а не через професійні навички, – хотіла сказати я. – Ну, от я й веселюся що Божий день. Бадьора, як ви й хотіли. То в чому ж ваш клопіт?»

Але Камілла Трейнор не з тих жінок, яким можна сказати таке. Та й, окрім того, у мене було таке відчуття, що ніхто в цім будинку ніколи нічого в живі очі не говорить.

«Лілі, наша остання дівчина, мала доволі розумну звичку використовувати цю каструлю на два овочі відразу» – означало «Ти створюєш забагато безладу».

«Вілле, може, ти хочеш чаю?» – насправді означало «Не знаю, що тобі й сказати».

«Гадаю, мені треба упорядкувати деякі документи» – означало «Ти грубіяниш, тому я збираюся вийти з кімнати».

Усе це вимовлялося зі злетка болючим виразом, і тонкі пальці перебирали ланцюжок із розп'яттям. Вона була така стримана, така розсудлива. Поруч із місіс Трейнор моя мама скидалась на Емі Вайнгаус. Я ввічливо всміхалася, удавала, що нічого не помітила й виконувала роботу, за яку мені платили.

Або, принаймні, намагалася.

– Чому, чорт би вас узяв, ви намагаєтеся підсунути мені моркву?

Я подивилась на тарілку. Я спостерігала за телеведучою та розмірковувала, чи не пофарбувати мені волосся в такий самий колір.

– Що? Ні.

– Намагаєтеся. Ви розім'яли її та домішали до соусу. Я бачив на власні очі.

Я почервоніла: так воно й було. Я сиділа й годувала його, тим часом як обойко краєм ока дивилися обідні новини. На обід були ростбіф і картопляне пюре. Місіс Трейнор веліла мені покласти на тарілку три види овочів, хоча Вілл досить чітко сказав, що сьогодні він не хоче овочів. Напевне, вся іжа, яку мені загадали приготувати, була збалансована до найменшої подрібниці.

– Чому ви намагаєтесь запхати в мене моркву?

– Я не намагаюся.

– Отже, моркви тут немає?

Я дивилась на дрібні помаранчеві шматочки.

– Ну, добре... Є.

Він чекав, підвівши брови.

– Гм... Я просто подумала, що овочі будуть вам корисні.

Почасти я робила це з поваги до місіс Трейнор, почасти – через звичку. Я звикла годувати Томаса, переминаючи овочі в пюре та ховаючи його під купами картоплі або в макаронах. Кожен шматочок, який ми впили в нього, здавався невеличкою перемогою.

– Поговорімо відверто. Ви вважаєте, чайна ложка моркви поліпшить якість мого життя?

В устах Вілла Трейнора це звучало досить нерозумно. Проте я навчилась не здаватися оторопілою, хоч би що Вілл сказав чи зробив.

– Я вас зрозуміла, – спокійно відповіла я. – Більше цього не робитиму.

Коли ж разом, ні з цього ні з того, Вілл Трейнор розсміявся. Зайшовся сміхом, неначе й сам цього не сподівався.

– На Бога! – Він похитав головою.

Я витріщилась на нього.

– Що, чорт його бери, ви ще понапихували в мої страви? А далі ви проситимете мене відкрити тунель, щоб містер Поїзд доставив трохи перетертої брюссельської капусти на чортову станцію під назвищем Шлунок?

Я обдумувала це десь із хвилину.

– Ні, – сказала я з байдужістю на обличчі. – Я маю справу лише з містером Виделкою. Містер Виделка на поїзд не схожий.

Це кілька місяців до того дуже переконливо довів мені Томас.

– Вас до цього підштовхнула моя мати?

– Ні. Послухайте, Вілле, мені шкода. Я просто... не подумала.

– Неначе це вперше.

– Гаразд, гаразд. Я заберу клятву моркву, якщо вона справді вас так засмучує.

– Мене засмутила не чортова морква, а те, що її підмішує в мою їжу божевільна, яка звертається до столових приборів словами «містер і місіс Виделки».

– Це був жарт. Слухайте, давайте я заберу моркву, і...

Він одвернувся від мене.

– Я більше нічого не хочу. Просто зробіть мені чашку чаю. – І коли я вже вийшла з кімнати, він крикнув навздогінці: – І не намагайтесь підмішати туди чортів кабачок.

Натан увійшов, коли я закінчувала мити посуд.

– Вілл у доброму гуморі, – мовив він, коли я передала йому чашку.

– Справді? – Я їла бутерброди на кухні. Надворі було дуже холодно, і останнім часом будинок не здавався мені таким недружнім, як колись.

– Він сказав, що ти намагаєшся отруїти його. Але говорив це... знаєш... у хорошому сенсі.

Я відчула незвичну радість від цих слів.

– Так... добре... – промовила я, намагаючись приховати свої емоції. – Дай мені час.

– Він навіть трохи розговорився. Бувало, тижнями нічого майже не говорить, а тут протягом останніх кількох днів він, на диво, в настрої перекинутися кількома словами.

Я згадала, як Вілл сказав мені, якщо я не перестану свистіти, він буде змушений переїхати мене візком.

– Думаю, його уявлення про балакучість трохи відрізняється від мого.

– Ну, ми трохи поговорили про крикет. І, маю тобі сказати, – Натан знизив голос, – близько тижня тому Місіс Ті розпитувала мене, чи ти справляєшся. Я сказав, що ти працюєш дуже професійно, хоча знав, вона питала не про те. А вчора вона прийшла й сказала, що чула, як ви сміялися.

Я пригадала вчорашній вечір.

– То він з мене сміявся, – сказала я.

Віллові стало смішно, тому що я не знала, що таке песто. Я сказала йому, що на вечерю – макарони, присмачені зеленим соусом.

– Ой, та їй про це байдуже. Просто він давно вже ні з чого не сміявся.

Це була правда. Вілл і я, здавалося, знайшли легший спосіб бути поруч одне одного. Переважно це відбувалося так. Він говорив мені грубощі, й подеколи я теж відповідала грубістю. Він казав мені, що я чимось не догодила йому, а я відповідала, що він міг би краще попрохати, якби йому було небайдуже. Він кляв мене, називав колькою в гузниці, а я відказувала, най спробує побути без цієї кольки й подивитися, чи надовго його стане. Усе це було трохи вдавано, та, мабуть, нас обох влаштовувало. Іноді навіть здавалося, що Віллові легше від того, що хтось готовий бути з ним грубим, заперечувати йому або сказати, що він жахливо поводить. Таке було відчуття, що після нещасного випадку всі ходили біля нього навшпиньки, хіба окрім Натана, до якого Вілл, здавалося, автоматично ставився з повагою і хто, так чи інакше, був нечутливий до будь-яких його гострих зауваг. Натан був броньованою машиною в людській подобі.

– Просто постарайся стати мішенню для його кпинів, добре?

Я поставила свою чашку в зливальницю.

– Навряд чи з цим будуть проблеми.

Іншою великою зміною, крім атмосфери в будинку, було те, що Вілл не прохав мене дати йому спокій так часто, як колись, і кілька разів пополудні навіть пропонував мені залишитися й подивитися з ним фільм. Я

не надто заперечувала, коли то був «Термінатор», хоч бачила всі його частини, але коли він показав мені французький фільм із субтитрами, я кинула погляд на обкладинку й сказала, що цього разу я пропущу перегляд.

– Чому?

Я стонула плечима.

– Не люблю фільми з субтитрами.

– Це те саме, якби ви сказали, що вам не до смаку фільми з акторами в них. Не смішіть мене. Що саме вам не подобається? Той факт, що потрібно щось прочитати, а не тільки дивитися?

– Мені просто не подобаються іншоземні фільми.

– Після чортового «Місцевого героя» решта фільмів була іншоземна. Чи ви думали, що Голлівуд – передмістя Бірмінгема?

– Смішно.

Він не міг повірити, коли я призналася, що ніколи не бачила фільм із субтитрами. Просто вечорами зазвичай пульт від телевізора привласнювали мої батьки, а в Патрика було таке саме бажання дивитись іншоземний фільм, як і записатися на вечірні курси для в'язання гачком. Мультиплекс у найближчому до нас місті показував найновіші бойовики й романтичні комедії, проте був ущерть заповнений підлітками в толстовках із каптурами, тож більшість жителів приміської зони рідко його відвідувала.

– Луїзо, ви повинні подивитися цей фільм. По суті, я наказую вам це зробити. – Вілл від'їхав назад і кивнув у бік м'якого крісла. – Там. Сідайте туди. І не рухайтесь, поки все не скінчиться. Ніколи не дивилася фільм іншоземною мовою. Боже-боже, – пробурмотів він.

Це був старий фільм про горбаня, який успадкував будинок у сільській місцевості Франції. Вілл сказав, що фільм знято за знаменитою книжкою, але я навіть ніколи не чула про неї. Перші двадцять хвилин я трохи метушилася, мене дратували субтитри і я думала, чи не розлютиться Вілл, якщо сказати йому, що мені потрібно в туалет.

А потім щось сталося. Я перестала думати про те, як важко слухати й читати одночасно, забула про Віллів прийом таблеток і про те, що місіс Трейнор може подумати, що я байдикую, і стала переживати за горпаху та його сім'ю, яких ошукали недобросовісні сусіди. Ще до того, як горбань помер, я тихо ридала, промокаючи соплі рукавом.

– Отже... – Вілл з'явився поруч і лукаво подививсь на мене. – Вам зовсім не сподобалося.

Я звела очі й здивовано завважила, що надворі вже темно.

– Тепер зловтішатиметься, еге? – промурмотіла я, потягнувшись до коробки з хустинками.

– Трохи. Я просто вражений, що на такий зрілий вік – скільки там вам?...

– Двадцять шість.

– Двадцять шість років, і ви ніколи не дивилися фільм із субтитрами. – Він спостерігав, як я витирала очі.

Я глянула на хустинку й зрозуміла, що витерла всю туш.

- Не знала, що це обов'язково, - пробурчала я.

- Гаразд. То що, Луізо Кларк, ви робите у вільний час, якщо не дивитесь фільми?

Я стиснула в руці хустинку.

- Хочете знати, що я роблю поза роботою?

- Це ви наполягали, що нам варто краще пізнати одне одного. Отож, розкажіть мені про себе.

З такого його тону ніколи не можна було мати певність, що він не кпить із вас. Я чекала відплати.

- Чому? - запитала я. - Чому це ви раптом зацікавилися?

- О, на Бога! Невже ваше життя - державна таємниця? - Здавалося, він починав дратуватися.

- Не знаю... - сказала я. - Ходжу випити в паб. Трохи дивлюся телевізор. Спостерігаю, як бігає мій парубок. Нічого незвичайного.

- Ви спостерігаєте, як ваш парубок бігає.

- Так.

- Але не бігаєте сама.

- Ні. Я... - глянула на свої груди, - не створена для цього.

Він усміхнувся.

- Що ще?

- Про що ви?

- Хобі. Подорожі. Місця, у яких ви любите бувати.

Він скидався на мого викладача з професійної підготовки.

Я намагалася думати.

- Немає в мене захоплень. Трохи читаю. Люблю гарний одяг.

- Зручно, - сказав він сухо.

- Ви самі запитали. Справжніх хобі в мене немає, - почала я захищатися. - Нічого такого не роблю, зрозуміло? Я працюю, а потім іду додому.

- Де ви живете?

- По той бік замку. Ренфрю-роуд.

Він спантеличено глянув на мене. Аякже! Між двома сторонами замку ціле провалля!

- Це неподалік шосе з розділювальною смугою. Поруч із Макдональдсом.

Він кивнув, хоча я не була впевнена, що він насправді мене розумів.

– А відпустки?

– Я була в Іспанії. З Патриком. Моїм парубком, – додала я. – У дитинстві ми їздили тільки в Дорсет. Або в Тенбі. Моя тітка живе в Тенбі.

– А що ви хочете?

– Що я хочу?

– Від життя.

Я закліпала.

– Це вже особисте.

– Мені байдуже до подробиць. Не варто вдаватись до психоаналізу. Я просто запитую, що ви хочете. Одружитися? Народити карапузів? Мрієте про кар'єру? Хочете подорожувати світом?

Настала довга пауза.

Думаю, я знала, що моя відповідь розчарує його, ще до того, як промовила:

– Не знаю. Я ніколи не думала про це.

У п'ятницю ми поїхали в лікарню. Я рада, що не знала про Віллів візит до лікаря раніше, бо провела б безсонну ніч, переживаючи, як відвезти його. Я вмію кермувати, так. Але десь так само, як і балакати французькою. Еге ж, я здала відповідний іспит. Однак по тому не використовувала цю навичку частіше, ніж раз на рік. Думка про те, що потрібно посадити Вілла з його візком у пристосований до цього мікроавтобус і успішно доставити його в сусіднє місто, жахала мене.

Декілька тижнів я прагнула вирватися з цього будинку під час робочого дня. А теперечки я зробила б усе, аби не виходити надвір. Його лікарняну картку я знайшла серед тек з матеріалами про його здоров'я: великих товстих швидкозшивачів із назвиськами «Транспорт», «Страхування», «Життя з інвалідністю» та «Візити до лікарів». Я схопила картку й перевірила, чи справді там сьогоднішня дата. Я досі сподівалася, що Вілл помилився.

– Ваша мама також поїде?

– Ні. Вона не їздить зі мною в лікарню.

Я не могла приховати своє здивування. Гадала, вона контролює всі аспекти синового лікування.

– Колись їздила, – додав Вілл. – Та ми домовились.

– А Натан іде?

Я стояла перед ним навколішки. Я так нервувалася, що впустила частину обіду йому на коліна й тепер марно намагалася витерти це. Добра частина його штанів промокла наскрізь. Вілл нічого не сказав, лише попрохав, щоб я перестала вибачатись, але це не допомогло, я й далі дуже нервувалася.

– Чому питаєте?

– Так, просто. – Я не хотіла, щоб він знав, як мені було боязко. Майже весь ранок – звичайно о цій порі я прибираю – я провела, читаючи та перечитуючи інструкцію з експлуатації підйомника, але досі боялась тієї миті, коли візьму на себе відповідальність підняти Вілла на два фути в повітря.

– Годі, Кларк. У чому клопіт?

– Гаразд. Я просто... просто подумала, що було б легше, якби першого разу тут був хтось, хто в цьому добре пам'ятає.

– На відміну від мене, – сказав він.

– Я не це мала на увазі.

– Бо напевно чи я щось знаю про власне здоров'я?

– Ви вмієте керувати підйомником? – відкрито запитала я. – Ви зможете сказати мені, що саме я маю робити?

Вілл не зводив з мене очей. Якщо він і хотів дошкулити мені, то, здавалося, передумав.

– Слушна заувага. Так, він іде. Зайва пара рук не завадить. Та й до всього, як він буде поруч, ви так не нервуватиметеся.

– А я й не нервуюсь.

– Я бачу. – Він глянув на свої коліна, які я й досі терла шматком тканини. Соусу до макаронів я позбулася, але штани промокли. – Тепер скажуть, що в мене немає держави.

– Я не закінчила. – Я вмикнула фен і направила насадку йому нижче від живота.

Коли гаряче повітря вдарило його брюки, від здивування він звів брови.

– Гаразд, – сказала я. – Я теж не планувала так проводити полудень п'ятниці.

– Ви напружені?

Я відчувала, як він вивчає мене.

– О, розслабтеся, Кларк. Це ж на мое природження спрямовано струміння гарячого повітря.

Я не відповіла. Його голос перекривав гудіння фена.

– Та облиште ви, що гірше може статися, хіба опинюся в інвалідному візку?

Можливо, це звучить нерозумно, але я не могла не розсміятися. «Невже насправді Вілл намагається мене трохи підбадьорити?»

Зовні автомобіль здавався звичайним, але коли задні пасажирські дверцята відчинялися, долі опускався пандус. Під Натановим наглядом я скерувала Вілліва зовнішній візок (він мав окремий візок для подорожей) прямо на пандус, перевірила електричне фіксоване гальмо та запрограмувала візок на

повільний підйом у автомобіль. Натан ковзнув на друге пасажирське сидіння, пристебнув Вілла й зафіксував колеса. Намагаючись стримати тремтіння рук, я зняла авто з ручного гальма й поволі рушила до лікарні.

Від'їхавши вже далеко від дому, я глянула на Вілла. Він якось принишк, напружив підборіддя й неначе скулився. Надворі було холодно, тож ми з Натаном старанно закутали його шарфом і вдягнули в тепле пальто, та, схоже було, почувався він усе одно не дуже комфортно. Щоразу, дивлячись у дзеркало заднього виду (а це траплялося частенько), я боялася, що візок може зірватися з кріплень, хоч поряд і був Натан, він дививсь у вікно з непроникним виразом обличчя. Навіть коли я зупинялась чи різко пригальмовувала, що було кілька разів, він просто злегка кривився й чекав, поки я зараджусь з усім.

Коли ми під'їхали до лікарні, я вся була вкрита тонким шаром поту. З переляку я тричі об'їхала автопаркованку лікарні, шукаючи якнайбільше паркувальне місце, поки не відчула, що чоловікам уривається терпець. Лише тоді я опустила пандус і Натан допоміг Віллові виїхати на асфальт.

– Гарна робота. – Натан вийшов з автомобіля й поплескав мене по спині, щоправда, мені важко було повірити в його слова.

Є речі, яких ви не помітите, поки не супроводжуватимете когось в інвалідному візку. Наприклад, страшні тротуари, що рябіють погано полатаними вибоями чи просто нерівні. Повільно йдучи поруч із Віллом, який їхав самостійно, я помічала, як кожна крива плитка змушувала його здригатися від болю або як часто він намагавсь обережно керувати біля якоїсь потенційної перешкоди. Натан удав, що не помічає цього, але я бачила, що він також спостерігав. Вілл похмуро, але вперто рухався вперед.

Інша річ, наскільки безцеремонна більшість водіїв. Вони припарковувались біля виїздів на тротуар або так близько, що на інвалідному візку ніяк не переїдеш дорогу. Шокована, я кілька разів навіть хотіла залишити грубу записку за склоочисником, однак Натан і Вілл, здавалося, звикли до цього. Натан показав підхоже місце, і ми, ставши нарешті обабіч Вілла, перейшли дорогу.

Вілл не промовив жодного слова, відтоді як вийшов із дому.

Сама лікарня була невисока блискуча будівля, а бездоганний вестибюль більше скидався на модерновий готель, можливо, завдяки приватному страхуванню. Я затрималась позаду, поки Вілл називав адміністраторові своє ім'я, а потім пішла за ним і Натаном по довгому коридору. Натан ніс величезний нараменник, у якому помістилося все, що Віллові могло придатися під час його короткого візиту, від склянок до запасного одягу. Того ранку він упакував його при мені, докладно розповідаючи про всі можливі непередбачені випадки.

– Ще добре, що ми не надто часто це робимо, – сказав він тоді, помітивши подив на моєму обличчі.

До лікаря з Віллом я не пішла. Ми з Натаном сиділи на стільцях біля кабінету консультанта. Лікарнею тут не пахло, а на вікні у вазі стояли свіжі квіти. Не якісь звичайні квітки. Величезні екзотичні рослини, назви яких я не знала, були майстерно зібрані в лаконічні букети.

– Що вони там роблять? – запитала я, коли минуло десь із півгодини.

Натан відірвав очі від книжки.

– Це просто його черговий піврічний огляд.

– Щоб побачити, чи йому кращає?

Натан відклав книжку.

– Йому не кращає. Це пошкодження спинного мозку.

– Але ти проходиш із ним фізіотерапію й таке інше.

– Я намагаюся підтримувати його фізичний стан, щоб не атрофувалися м'язи, не вимивався кальцій з кісток, а в ногах не застоювалася кров тощо.

Коли він знову заговорив, його голос був лагідним, наче він боявся розчарувати мене.

– Він не ходитиме, Луїзо. Це відбувається тільки в голлівудських фільмах. Ми просто намагаємося зняти біль і підтримувати ті рухи, на які він іще здатний.

– І Вілл робить усе те? Оту фізіотерапію. Здається, він не хоче робити нічого з того, що я пропоную.

Натан скривився.

– Робить, але, думаю, серце його на це вже не пристає. Коли я з ним познайомився, він був досить рішуче настроений. Вілл багато досягнув у реабілітаційному осередку, але коли минув рік без поліпшення, думаю, йому стало важко вірити, що в цьому є сенс.

– Як думаєш, варто йому старатися?

Натан дивився в підлогу.

– Широ сказати? У нього квадриплегія С 5/6. Тобто, нічого не працює нижче від цього місця... – Він поклав руку на верхню частину грудей. – Спинний мозок і досі не навчилися відновлювати.

Я втупилась у двері, пригадуючи Віллове обличчя, коли ми їхали при зимовому сонячному світлі, та сяєче обличчя чоловіка на лижному відпочинку.

– Але ж постійно стаються медичні відкриття, так? Я про те, що... може...десь і над цим працюють.

– Це дуже хороший шпиталь, – рівно промовив він.

– Є життя, є надія, еге?

Натан подивився на мене, потім на книжку.

– Авжеж, – сказав він.

О третій за чверть Натан переконав мене піти по каву. Він сказав, що візит може забрати ще трохи часу й що він триматиме оборону, поки я не повернусь. Я трохи забарилася в приймальні, погортала журнали в газетному кіоску, помилувала на шоколадні батончики.

Як і можна було сподіватися, намагаючись знайти дорогу назад, я заблукала й кілька разів розпитувалася в медсестер, дві з яких нічим мені навіть не могли зарадити. Коли я повернулася з кавою, що вже вистигала, коридор був порожній. Наблизившись, побачила, що двері консультанта прочинені. Я завагалась, але знову згадала місіс Трейнор, голос якої постійно лунав у моїх вухах, дорікаючи мені, що покинула Вілла, а я знову це зробила.

– Отже, побачимося за три місяці, містере Трейнор, – сказав хтось. – Я змінив дозування цих антиспазматичних ліків і простежу, щоб вам передзвонили з результатами аналізів. Напевно, в понеділок.

– А ці я можу купити в аптеці внизу? – почувся голос Вілла.

– Так. Ось. І оці теж можете докупити тут, – промовила жінка. – Забрати цю теку?

Вони збирались виходити. Я постукала, й мені дозволили увійти. Дві пари очей повернулися в мій бік.

– Перепрошую, – сказав консультант, підхоплюючись зі стільця. – Я думав, це фізіотерапевт.

– Я Віллова... помічниця, – промовила я, зупинившись біля дверей. Нахиливши Вілла вперед, Натан одягав його в сорочку. – Пробачте, я подумала, ви вже закінчили.

– Дайте нам ще хвилину, добре, Луїзо? – пролунав у кабінеті різкий голос Вілла.

Бурмочучи свої вибачення, я позадкувала червоніючи.

Мене вразив не вигляд голого Віллового тіла, худого і в шрамах. Не роздратований дещо погляд консультанта – так само місіс Трейнор дивилася щодня на мене, щоб я відчувала, що я й досі та сама незграбна ідіотка, навіть якщо й заробляю найвищу погодинну ставку. Ні, мене вразили багряно-червоні лінії на зап'ястках Вілла: довгі, криві шрами, які не можна було приховати, хоч би як швидко Натан опускав Віллові рукави.

6

Сніг зірвався так раптово, що вийшла я з дому під яскравим блакитним небом, а менш як за півгодини вже проходила повз замок, який здавався оздобою для торта, вкритою товстим шаром білої поливи.

Тихою ходою я пленталася по доріжці. Пальці ніг залякли, і я тремтіла в своєму занадто тонкому шовковому китайському плащику. Вихор великих білих сніжинок з'являвся з металево-сірого безмежжя, майже заступаючи Гранта-гаус, приглушуючи звуки й неприродно сповільнюючи темп світу. За акуратно підстриженим живоplotом зі знайомою обережністю їхали автомобілі, на тротуарах ковзали та вищали пішоходи. Я натягнула шарф на носа й пошкодувала, що не взула та не вдягла щось більш підхоже, як балетки й коротку оксамитову сукню.

На мое здивовання, двері відчинив не Натан, а Віллів батько.

– Вілл у ліжку, – сказав він, зиркнувши вгору з-під навісу. – Щось йому недобре. Я саме думав викликати лікаря.

– А де Натан?

– Цей ранок у нього вільний. Чом це мало статися сьогодні? Клята медсестра з агенції зайшла лише рівно на шість секунд. Якщо й далі сніжитиме, не знаю, що ми робитимем.

Він стеновав плечима, неначе тут нічим уже не зарадиш, і зник у коридорі, либонь, відчуваючи полегшення, що зняв із себе відповідальність.

– Ви ж знаєте, що йому потрібно, еге? – гукнув він через плече.

Я зняла плащ і туфлі, а що знала – місіс Трейнор у суді (вона позначала дати в календарі на Вілловій кухні), то поклала свої мокрі шкарпетки на радіатор, щоб висохли. У кошику з чистою білизною була пара Віллових шкарпеток, і я їх наділа. На мені вони здавались до сміху завеликі, але мати теплі сухі ноги було справжнім раєм. Вілл не відреагував, коли я гукнула його. Я приготувала йому напій, тихо постукала й просунула голову за двері. У темному світлі я розгледіла силует під ковдрою. Вілл міцно спав.

Я ступила крок назад, зачинила за собою двері й заходилась біля своїх повсякденних справ.

Моя мати, здавалося, діставала майже фізичне задоволення від добре впорядкованого будинку. Увесь місяць я щодень пилосмочила й прибирала, та ніяк не розуміла, в чому тут привабливість. Я мала підозру, що в моєму житті так і не настане той час, коли я не прагнутиму перекласти це на когось іншого.

Утім, такого дня, як сьогодні, коли Вілл був прикутий до ліжка й зовнішній світ, здавалося, завмер, я відчула якусь медитативну насолоду, прибираючи кожен закуток флігеля. Витираючи пил і поліруючи меблі, я переносила із собою з кімнати в кімнату радіо, притишивши звук до найменшого, щоб не турбувати Вілла. Від часу до часу я зазірала до нього, щоб переконатися, що він дихав, і лише близько першої години, коли Вілл так і не підвівся, затривожилася.

Я заповнила кошик дровами. Помітила, що снігу намело вже кілька дюймів. Зробила Віллові свіжий напій, а потім постукала. Відтак постукала ще раз, уже голосніше.

– Так, – його голос був прихриплим, немов я тільки-но розбудила його.

– Це я, – і, не почувши відповіді, додала: – Луїза. Можна ввійти?

– Навряд чи я тут танець семи покривал^[14] – Танець семи покривал – спокусливий танець, який Саломея танцювала перед Іродом. Автор терміна – Оскар Вайлд.] танцюю.

У кімнаті було темно, вікна й досі затуляли штори. Я ввійшла й почекала, поки очі звикнуть. Вілл лежав на боці, зігнувши руку, наче намагався трохи підвестися, як і раніше, коли я заглядала до нього. Іноді якось забувалося, що він не в змозі перевернутися самотійно. Його волосся стирчало в один бік, а пухова ковдра була акуратно підіткнута. Кімнату наповнював запах теплого немитого чоловічого тіла, не відразливий, але таки трохи дивний, як для початку робочого дня.

– Чим я могу допомогти? Дати вам напій?

– Мені треба змінити положення.

Я поставила напій на комод і підійшла до ліжка.

– Що... мені потрібно зробити?

Він обережно ковтнув, наче це було боляче.

– Підніміть і поверніть мене, потім підніміть бильце ліжка. Сюди... – Вілл кивком попросив мене наблизитися. – Візьміть мене попід руки, з'єднайте їх за спиною та потягніть назад. Притисніть спину до ліжка, щоб не травмувати поперек.

Мені було трохи дивно. Я обійняла його: Віллів запах заповнив мої ніздрі, його тепла шкіра торкалась моєї. Ще ближче я могла б бути, лише якби почала покусувати його вухо. Від цієї думки я мало не зайшлася істеричним сміхом, але опанувала себе.

– Що?

– Нічого. – Я вдихнула, з'єднала руки й прилаштовувалася, поки не відчула, що надійно його тримаю. Він був ширшим, ніж я гадала, й трохи важчим. І на рахунок три я потягнула його назад.

– О Боже! – вигукнув він мені в плече.

– Що? – Я мало не впустила його.

– Ваші руки до біса холодні.

– Авжеж. Якби ви потрудилися підвестися з ліжка, то дізналися б, що насправді надворі сніг.

Я жартувала, та раптом усвідомила, що його шкіра під футболкою занадто тепла, сильний жар, здавалося, йшов глибоко зсередини. Він злегка застогнав, поки я поправляла його подушку, і я спробувала рухатися якомога повільніше та ніжніше. Він показав на пристрій дистанційного управління, що піднімав угору його голову та плечі.

– Тільки не занадто, – пробурмотів він. – Трохи паморочиться в голові.

Я ввімкнула світло біля ліжка, щоб глянути на нього, ігноруючи його слабкий протест.

– Вілле, з вами все гаразд? – я двічі повторила, перш ніж він відповів мені:

– Не найкращий мій день.

– Вам потрібні знеболювальні?

– Так... найсильніші.

– Може, дати парацетамол?

Зітхнувши, він одкинувся на прохолодну подушку.

Я дала йому склянку й прослідкувала, щоб він проковтнув ліки.

– Спасибі, – сказав він потому, і я занепокоїлась: Вілл ніколи не дякував мені.

Він заплющив очі, і якийсь час я просто стояла в дверях і дивилась на нього: його груди здіймалися й опускалися під футболкою, рот був злегка розтулений. Його дихання було неглибоке й, можливо, трохи важче, ніж іншими днями. Однак я ніколи не бачила його без візка, тож припускала, що це пов'язано з тиском у лежачому положенні.

- Ідіть, - пробурмотів він.

Я пішла.

Я читала журнал, відриваючись од нього, тільки щоб дивитися, як сніг товстим шаром огортає будинок, лізучи на підвіконня пухнатими пейзажами. О пів на першу мама прислала мені текстове повідомлення про те, що мій батько не зміг виїхати на дорогу. «Перш ніж підеш з роботи, зателефонуй», - наказувала вона. І що це мама надумала робити: відрядить тата із санчатами та сенбернаром?

Я слухала місцеві новини по радіо: затори на автомагістралях, зупинки поїздів і тимчасове зачинення шкіл - усе це принесла із собою несподівана заметіль. Я повернулася в Віллову кімнату й знову глянула на нього. Мені не подобався колір його обличчя. Він був блідий, а на обох щоках горіли яскраві плями.

- Вілле, - тихо покликала я.

Він не ворухився.

- Вілле.

У мені почали кільчитися слабкі паростки паніки. Я покликала його ще двічі, щораз голосніше. Відповіді не було. Нарешті схилилася над ним. Я не бачила й найменшого руху ані на його обличчі, ані на грудях. Його дихання. Я мала б відчути його подих. Я нагнулася ще ближче, намагаючись помітити його дихання. Нічого не завваживши, лагідно торкнулася його обличчя.

Він здригнувся, його очі розплющилися за якихось кілька дюймів від моїх.

- Пробачте, - сказала я, відсахнувшись.

Він закліпав, оглядаючи кімнату, наче був десь далеко від дому.

- Я Лу, - мені здалося, що він мене не впізнав.

На його обличчі виступило легке роздратування.

- Я знаю.

- Хочете супу?

- Ні, дякую. - Він стулив повіки.

- Ще знеболювального?

На вилиці ледь виблискував піт. Я простягнула руку, його ковдра видалася мені гарячою та вогкою від поту. Я почала нервуватись.

- Що я повинна робити? Тобто якщо Натан не зможе дістатись сюди?

- Нічого... Зі мною все гаразд, - пробурмотів він і знову заплющив очі.

Я переглянула теку, намагаючись з'ясувати, чи не забула чогось. Відчинила шафку з ліками, коробками гумових рукавичок і марлевих пов'язок і зрозуміла, що не маю в'явлення, що з усім цим робити. Я скористалася була інтеркомом, щоб поговорити з Вілловим батьком, але дзвінок загубився в порожньому будинку. Чути було його відгомін за дверима флігеля.

Я вже збиралася зателефонувати місіс Трейнор, коли відчинились задні двері й в хату, закутаний в шари об'ємного одягу, ввійшов Натан. З-під вовняного шарфа й шапки ледве проглядала його голова. Разом з ним усередину зі свистом увірвалися холодне повітря й легкий сніговий вихор.

- Здорова була! - промовив він, струшуючи сніг з черевиків.

Будинок неначе раптом прокинувся з дрімоти.

- Слава Богу, що ти прийшов, - сказала я. - Віллові зле. Він проспав мало не весь ранок і майже нічого не пив. Я не знаю, чим зарадити.

Натан зняв пальто.

- Довелося всю дорогу йти пішки. Автобуси не ходять.

Я взялася робити йому чай, а Натан пішов глянути, чи все гаразд із Віллом.

Він повернувся, перш ніж закипів чайник.

- Вілл горить. Як довго це триває?

- Увесь ранок. Я й подумала, що він надто гарячий, але Вілл сказав, що просто хотів спати.

- О Боже! Весь ранок? Хіба ти не знаєш? Він не може регулювати власну температуру. - Натан проштовхнувся повз мене й став ритися в аптечці. - Антибіотики. Сильні. - Він узяв пляшечку, висипав її вміст у ступку й заходивсь несамовито розтирати ліки товкачиком.

Я крутилася біля нього.

- Я дала йому парацетамол.

- Могла би ще й іриску йому запропонувати.

- Я не знала. Ніхто не казав. Я його добре вкрила.

- Усе написано в тій клятві теці. Слухай. Вілл не пітніє так, як ми. Насправді він узагалі не пітніє від місця травми й донизу. Тобто якщо він хоч трохи застудиться, його температурний датчик виходить з ладу. Іди знайди вентилятор. Поставимо коло Вілла, поки він не охолоне. І вологий рушник - покладемо на потилицю. Ми не повеземо його до лікаря, поки не вщухне сніговиця. Чортова медсестра з агентства. Вона мала помітити це зранку.

Таким злим я Натана ще не бачила. Він навіть зі мною більше не говорив.

Я побігла по вентилятор.

Минуло майже сорок хвилин, поки температура Вілла повернулась на прийнятний рівень. Сподіваючись помічної дії надсильних ліків проти

лихоманки, я приклала один рушник до лоба, а другим, як звелів Натан, обмотала шию. Ми роздягнули Вілла, накрили груди тонким бавовняним простирадлом і поставили вентилятор, щоб дув на нього. Без рукавів було чітко видно шрами на його руках. Ми обое вдавали, що я їх не бачу.

Вілл майже мовчки зносив увесь цей догляд, відповідаючи на Натанові запитання лише «так» або «ні», й настільки нерозбірливо, що я іноді не була певна, чи він розумів, що говорить. Тепер я побачила, що Вілл справді серйозно хворий, тож почувалася жакливо, що не змогла цього зрозуміти. Я вибачалась, поки Натан не сказав, що його це вже дратує.

– Так, – сказав він, – подивися, що я роблю. Можливо, пізніше тобі потрібно буде зробити це самій.

Я не намагалася протестувати, але мені було важко стримувати нудоту, коли Натан приспустив нижче за талію піжамні штани Вілла, відкриваючи бліду смугу голого живота, обережно забрав марлеву пов'язку, що була довкола маленької трубки в животі, старанно почистив трубку та змінив пов'язку. Він показав мені, як змінити пакет на ліжку, пояснив, чому він завжди має бути нижче, ніж тіло Вілла, й мене здивувало, наскільки прозаїчно я вийшла з кімнати з пакетом теплої рідини. Я раділа, що Вілл зараз не дивився на мене – не тому, що він міг би в'ідливо коментувати, а тому, що його б надто збентежило, що я стала свідком частини цієї інтимної процедури.

– Усе, – сказав Натан. Нарешті, через годину, Вілл лежав у напівдрімоті на свіжих бавовняних простирадлах і здавався хоча й не здоровим, але й не страшенно хворим. – Хай поспить. Розбуди його за кілька годин і змусь випити більшу частину рідини в склянці. А ще ліки проти лихоманки о п'ятій, добре? Його температура, ймовірно, ще підвищиться, але до п'ятої більш нічого не давай.

Я записала все у блокнот. Боялася, щось зрозумію неправильно.

– Увечері треба буде все це повторити. Впораєшся? – Натан закутався, як інуїт, і попрямував у сніг. – Просто перечитай цю теку. І не панікуй. Будуть проблеми – просто зателефонуй мені. Я все тобі поясню. Якщо буде справді потрібно, я повернуся.

Коли Натан пішов, я залишилась у Вілловій кімнаті. Я боялася піти звідти. У кутку стояв старий шкіряний фотель із лампою для читання, може ще з минулого життя Вілла. Я згорнулася на нім калачиком із книжкою оповідань, яку витягнула з шафи.

У кімнаті було на диво спокійно. Крізь шпарини у шторах я бачила навколишній світ, красивий і непорушний під білою ковдрою. Всередині було тепло й тихо, лишень дивний стукіт і шипіння центрального опалення переривали мої думки. Я читала, від часу до часу перериваючись, щоб глянути, як мирно спить Вілл, і я збагнула, що в моєму житті не було такого моменту, коли я просто сиділа в тиші й нічого не робила. У нашому будинку з його нескінченним гудінням пилосмока, ревінням та вищанням телевізора я виросла незвиклою до тиші й безгоміння. У рідкісні миті, коли телевізор відпочивав, тато вмикав старі записи Елвіса й слухав їх на повен звук. Та й кав'ярня рідко відпочивала од шуму та галасу.

Тут я могла прислухатися до власних думок. Я майже відчувала своє серцебиття. Як не дивно, мені це сподобалося.

О п'ятій на мій мобільник надійшло повідомлення. Вілл зарухавсь, і я схопилася, щоб добігти до телефону, перш ніж він розбудить Вілла.

Немає поїздів. Ви змогли б залишитися в нас на ніч? Натан не може.

Камілла Трейнор

Не встигнувши й подумати, я відписала:

Авжеж.

Я зателефонувала батькам і сказала, що залишаюся на ніч. Моя мама наче відчула полегшу. А коли я сказала їй, що мені за це заплатять, вона дуже втішилась.

– Знаєш що, Бернарде? – сказала вона, трохи прикривши телефон рукою. – Їй вже платять за те, що вона спить.

Я почула, як батько вигукнув:

– Дяка Богові, вона знайшла роботу своєї мрії!

Я надіслала текстове повідомлення Патрикові:

Мене попрохали залишитись на роботі, я передзвоню пізніше.

Відповідь надійшла за декілька секунд.

Сьогодні в мене крос по снігу. Добра практика перед Норвегією!

Цілую. П.

Я здивувалась, як можна так радіти думці про біг за мінусових температур у майці й спортивних штанах.

Вілл спав. Я приготувала собі їжу й розморозила суп на випадок, якщо він пізніше захоче поїсти. Розпалила вогнище – ану як Віллові покращає й він переміститься у вітальню. Я прочитала ще одне оповідання й задумалась, скільки часу минуло, відтоді як я востаннє купляла собі книжку. В дитинстві я любила читати, але потім я не читала нічого, крім журналів. Трина – ось хто любив читати. Тому, беручи до рук книжку, я відчувала, що вдираюсь на її територію. Я думала про те, що вони з Томасом поїдуть в університет, і зрозуміла, що й досі не знаю, почуваюся від цього щасливою чи сумую... або й складніше, десь між тим і тим.

Натан зателефонував о сьомій. Здавалося, він радий, що я залишуся.

– Я не можу додзвонитися до містера Трейнора. Я навіть зателефонувала на міський номер, але мене перемикнуло на автовідповідач.

– Так. Ну... Його й не буде.

- Не буде?

Раптом я інстинктивно запанікувала, подумавши, що в будинку всю ніч будемо лише ми з Віллом. Я боялася знову зробити серйозну помилку, ставлячи під загрозу Віллове здоров'я.

- Може, тоді я зателефоную місіс Трейнор?

На другому кінці - коротка пауза.

- Ні. Краще не треба.

- Але...

- Послухай, Лу, він часто... він часто кудись ходить, коли місіс Ті ночує за містом.

Лише за хвилину-дві я зрозуміла, на що він натякає.

- А...

- Добре, що ти там, і край на тому. Якщо ти певна, що Віллові краще, то я прийду рано-вранці.

* * *

Є звичайні години, а є непридатні ні до чого, коли час тягнеться, відстає, а життя - реальне життя, - здається, існує десь далеко. Я трохи подивилась телевізор, поїла та поприбирала на кухні, безшумно переміщаючись по флігелю. Нарешті повернулась у Віллову кімнату.

Коли зачинила двері, він поворухнувся й підвів трішки голову.

- Котра година, Кларк? - його голос трохи приглушила подушка.

- Чверть по восьмій.

Він опустив голову й перетравив це.

- Можна мені пити?

У його словах більше не було ні гризькості, ні ущипливості. Неначе хвороба нарешті зробила його вразливим. Я дала йому напій і ввімкнула біля ліжка світло. Потім сіла на край ліжка й торкнулася його лоба, як це робила моя мама, коли я була дитиною. Він досі був трохи гарячим, однак далеко не таким, як раніше.

- Холодні руки.

- Ви вже скаржилися.

- Справді? - Здавалося, він був широко здивований.

- Хочете трохи супу?

- Ні.

- Вам зручно?

Я ніколи не знала, наскільки йому незручно, але підозрювала, що більше, ніж він показував.

– Було б добре перевернутися на другий бік. Просто перекотіть мене. І не треба мене садовити.

Я полізла на ліжко й пересунула його так дбайливо, як могла. Він уже не був зловісно гарячим – звичайне тепле тіло з-під ковдри.

– Ще щось потрібно?

– Хіба вам не треба йти додому?

– Усе гаразд, – мовила я. – Я залишаюся на ніч.

Надворі вже давно розсіялись останні відблиски дня. Сніг і далі падав. За вікном на ганку сніжинки купалися в блідо-золотавому меланхолійному світлі ліхтаря. У цілковитій тиші ми сиділи й споглядали гіпнотичне снігопаддя.

– Можна запитати? – сказала я нарешті. Я дивилась на його руки на простирадлі. Здавалося дивним, що вони, такі звичайні, такі сильні на вигляд, усе ж ні на що не придатні.

– Підозрюю, що ви й так запитаете.

– Що сталося? – З думки не йшли сліди на його зап'ястках. Це була єдина річ, про яку я не могла запитати відверто.

Він розплющив одне око.

– Як я став таким? – Коли я кивнула, він знову заплющив очі. – Аварія з мотоциклом. Не моім. Я був безневинним пішоходом.

– Я думала, це через катання на лижах або банджі-джампінг, щось такого плану.

– Усі так думають. Божий жарт. Я переходив дорогу біля свого будинку. Не тут, – сказав він. – Біля мого лондонського дому.

Я роздивилася книжки на його книжковій полиці. Серед романів, засмальцьованих книжок кишенькового формату в м'якій обкладинці, були й ділові книжки: «Корпоративне право», «Поглинання», довідники з невідомих мені дисциплін.

– Невже не існувало жодного способу працювати далі?

– Ні. А також жити в квартирі, відпочивати, просто жити... Здається, ви зустрічалися з моєю колишньою подружкою, – пауза не змогла приховати гіркоту в його голосі. – Але мені, мабуть, треба бути вдячним, бо якийсь час лікарі взагалі не йняли віри, що я виживу.

– Ви ненавидите це? Я про життя тут.

– Так.

– Чи є у вас можливість знов жити в Лондоні?

– У такому стані – ні.

- Але вам може покращати. Натан сказав, що в лікуванні цього виду травм наявний значний прогрес.

Вілл знов заплющив очі.

Я почекала, поправила його подушку й ковдру на грудях.

- Пробачте, - сказала я, сівши рівно, - якщо я ставлю забагато запитань. Хочете, щоб я пішла?

- Ні. Побудьте ще трошки. Побалакайте зі мною. - Він ковтнув. Його очі розплющилися знову й погляд зустрівся з моім. Здавалося, він нестерпно втомився. - Скажіть мені щось хороше.

Якусь хвилю я вагалась, а потім відкинулася на подушки поруч із ним. Ми сиділи майже в темряві, спостерігаючи за сніжинками, що, на мить блимнувши, зникали в чорній ночі.

- Знаєте... Я колись про те саме прохала свого тата, - нарешті сказала я. - Та якщо я розповім вам, що він відказував, ви матимете мене за божевільну.

- Божевільнішу, ніж зараз?

- Коли мені снились страховиддя або було сумно чи страшно, він співав мені... - Я почала сміятися. - Ой... Я не можу...

- Кажіть далі.

- Він співав мені пісню про Мавпокрай.

- Що?

- Пісню про Мавпокрай. Раніше я думала, що всі її знають.

- Повірте мені, Кларк, - пробурмотів він, - я аніже? не знаю про Мавпокрай.

Я глибоко вдихнула, заплющила очі й почала співати:

Народивсь я колись в Мавпокраї
І так сильно я прагну там жить, - ить, - ить, - ить.
Як на банджо старому заграю,
То ніхто на ногах не встоїть, - іть, - іть, - іть.

- Господи Ісусе!

Я ще раз вдихнула.

Але банджо мое поламалось.
Я його у майстерню носив, - ив, -ив, - ив.
Там сказали, що струни порвались.
Краще б я нове банджо купив, - ив, -ив, - ив.

Настала нетривала тиша.

- Ви божевільна. Уся ваша родина божевільна.

- Але це спрацювало.

- На Бога, ви жакливо співаєте. Сподіваюся, ваш тато робив це краще.

- Думаю, ви хотіли сказати: «Спасибі, міс Кларк, за спробу розважити мене».

- Припускаю, що з неї стільки ж пожитку, скільки й з психотерапевтичної допомоги, яку я дістав. Добре, Кларк, - промовив він, - розкажіть мені ще щось. Щось, де не потрібно співати.

Я трохи подумала.

- Гм... гаразд, добре... Ви помітили мое взуття цими днями?

- Важко не помітити.

- Ну от, моя мама каже, що мій нахил до незвичайного взуття виявився, ще коли мені було три роки. Вона купила мені пару блискучих яскраво-бірюзових гумових чобіт. На той час вони були досить незвичні. Діти тоді носили або зелені, або, можливо, червоні, якщо пощастило. І, як вона каже, з того дня, коли вона принесла чобітки додому, я відмовлялася знімати їх. Я спала в них, купалася, ходила все літо в садочок. Ті блискучі чобітки та джмелині колготки були моїм улюбленим вбранням.

- Джмелині колготки?

- У чорно-жовту смужку.

- Пречудово.

- Звучить трохи грубо.

- Але це правда. Це, напевне, огидно.

- Можливо, для вас це огидно, Вілле Трейнор, але в'явіть собі, не всі дівчата одягаються, просто щоб подобатися чоловікам.

- Дурниці.

- Ні, не дурниці.

- Хоч би що робили жінки, вони думають про чоловіків. Хоч би що робили люди, все заради сексу. Ви не читали «Червону королеву»?

- Я в'явлення не маю, про що ви. Однак можу запевнити вас, що, сидячи на ліжку й співаючи пісню «Мавпокрай», я не планувала знайти вас. А коли я мала три роки, мені просто дуже подобалися смугасті ноги.

Я зрозуміла, що тривога, яка не відпускала мене весь день, поволі відступає з кожною заувагою Вілла. Я більше не відповідала за бідолошного квадриплегіка. Я просто сиділа поруч із надто саркастичним парубком, і ми балакали.

- То що ж сталося з тими чудовними блискучими гумовими чоботами?

- Мама мусила викинути їх. Я дістала жохливий грибок ніг.

- Весело.

- І колготки вона теж викинула.

- Чому?

– Я так ніколи й не дізналась. Проте це розбило мені серце. Більше мені не траплялися колготки, які б я так полюбила. Таких уже не виготовляють. А якщо й виготовляють, то не для дорослих жінок.

– Дивно це.

– Давайте, смійтеся. Невже ви ніколи не любили щось так сильно?

Тепер я ледве його бачила – кімнату оповила темрява. Я могла ввімкнути світло над головою, але щось мене зупинило. Майже одразу, збагнувши, що сказала, я пошкодувала про це.

– Любив, – сказав Вілл спокійно. – Я любив.

Ми ще трохи побалакали, й він заснув. Я лежала там, спостерігаючи, як він дихає. Мені було цікаво, що б він сказав, якби прокинувся й заважав, що я на нього дивлюся: на його відросле волосся, втомлені очі, рідку щетину на підборідді. Я не могла ворухнутися. Години стали сюрреалістичними, неначе я перебувала на острові поза часом. Окрім нас, у будинку не було нікого, і я боялась покинути його самого.

Трохи по одинадцятій я постерегла, що він знову почав пітніти, а його дихання пришвидшилося. Я розбудила його й змусила прийняти ліки проти лихоманки. Він нічого не сказав, лише пробурмотів «дякую». Я змінила верхнє простирадло й пошиванку, а потім, коли він нарешті знову заснув, лягла недалеко від нього, хоч сон мене зморив набагато пізніше.

Я прокинулася від того, що хтось промовляв мое ім'я. Я в класі, заснула за партою, а вчителька постукувала по дошці, знов і знов повторюючи мое ім'я. Я знала, що потрібно бути уважною, знала, що вчителька вважатиме цей сон актом диверсії, але не здужала підняти голову з парти.

– Луїзо.

– М-м-м.

– Луїзо!

Парта була страшенно м'яка. Я розтулила очі. Наді мною чулося виразне сичання:

– Луїзо...

Я була в ліжку. Я закліпала, зосередила погляд, а потім звела очі й побачила Камілли Трейнор. На ній було тепле вовняне пальто й сумочка через плече.

– Луїзо.

Я різко сіла. Поруч зі мною, під ковдрою спав Вілл, його рот був трохи розтулений, а рука зігнута під прямим кутом. Крізь вікно пробивалися промені світла, натякаючи на холодний яскравий ранок.

– Е-е...

– Що ви робите?

Було відчуття, наче мене спіймали на чомусь жакливому. Я потерла обличчя, намагаючись зіркуватися. Чому я тут? Що їй сказати?

– Що ви робите у Вілловому ліжку?

– Вілл... – сказала я тихо. – Вілл погано почувався... Я просто подумала, що краще наглянути за ним.

– Що означає «погано почувався»? Слухайте, вийдімо в коридор.

Вона вийшла з кімнати, явно чекаючи, що я підхоплюся за нею.

Я пішла слідом, поправляючи одяг. У мене було жахливе відчуття, що мій макіяж розтерся по обличчі.

Вона зачинила двері Віллової спальні за мною.

Я стояла, намагаючись пригладити волосся, й збирала докупи думки.

– У Вілла була температура. Натан збив її, коли прийшов, а я нічого не знала про цю його регуляцію, я хотіла доглянути його... Він сказав, щоб я не зводила очей з нього.

Мій голос звучав хрипло, невиразно. Я не була певна, що говорю зв'язно.

– Чому ви не зателефонували мені? Якщо він занедужав, ви маєте негайно телефонувати мені. Або містерові Трейнору.

І раптом усе в моїй голові склалося докупи. Містер Трейнор. О Боже. Я подивилася на годинник. Була за чверть восьма.

– Я не... Здається, Натан...

– Слухайте, Луїзо, це ж не вища математика. Якщо Вілл був настільки хворий, що ви спали в його кімнаті, треба було обов'язково зв'язатись зі мною.

– Так.

Я кліпала, дивлячись на долівку.

– Я не розумію, чому ви не зателефонували. Ви намагались подзвонити містерові Трейнору?

Натан казав, нічого не говорити.

– Я...

Цієї миті двері флігеля відчинилися й з'явився містер Трейнор з газетою під пахвою.

– Ти повернулася! – вигукнув він, стріпуючи сніжинки з плечей. – А я оце вибіг по газету й молоко. Дорога зовсім непевна. Тому в Гансфорд-Конер пішов довшою, щоб уникнути льодяних смуг.

Місіс Трейнор глянула на нього, а я на мить задумалась, чи зауважить вона, що на нім ті самі сорочка й джемпер, що й напередодні.

– Ти знаєш, що вночі Віллові було зле?

Він подививсь мені в очі. Я почала розглядати свої ноги. Не знаю, чи почувалась я колись більш ніяково.

– Ви намагались додзвонитися до мене, Луізо? Пробачте мені... я нічого не чув. Гадаю, інтерком працює з перебоями. Останнім часом не раз я пропускав дзвінки. Та й мені минулої ночі було зле. Заснув як убитий.

Я й досі була у Віллових шкарпетках. Я витріщилася на них, роздумуючи, чи осудить мене місіс Трейнор і за це.

Але вона, здавалося, відхилилася.

– Довгою була дорога додому. Краще... не заважатиму вам. Але, як щось подібне станеться знову, негайно телефонуйте мені. Зрозуміло?

Я не хотіла дивитися на містера Трейнора.

– Так, – відповіла я і зникла на кухні.

7

Весна прийшла несподівано, а зима, немов якась небажана гостя, хутко накинула своє пальто й здиміла, не попрощавшись. Усе позеленіло, дороги купалися в блідому промінні сонця, повітря враз наповнилося пахощами. У нім витало щось квіткове та привітне, а пташиний спів був ніжним доповненням того дня.

Та я всього цього не помічала. Напередодні ввечері я залишилася вдома в Патрика. Через посилений графік тренувань ми бачилися вперше за останній тиждень, проте, пролежавши сорок хвилин у ванні з морською сіллю, Патрик був настільки виснажений, що ледве здужав говорити зі мною. Я почала погладжувати його по спині, злегка намагаючись спокусити його, але він пробурмотів, буцім дуже втомився, й махнув рукою, ніби хотів виставити мене геть. Минуло чотири години, а я все не могла заснути й невдоволено дивилася у стелю.

Ми з Патриком зустрілись, коли я була стажеркою в універсальній перукарні «Авангард» у Гейлсбері. Він увійшов, коли Саманта, власниця салону, була при ділі, й замовив стрижку номер чотири. Я зробила все так, як він і просив, проте пізніше він сказав, що то була не тільки найгірша стрижка, яку йому будь-коли робили, а й найгірша стрижка в історії людства. Три місяці по тому, усвідомивши, що любити бавитись із власним волоссям і годиться для роботи з волоссям інших людей – аж ніяк не те саме, я звільнилась і пішла працювати в кав'ярню до Френка.

Коли ми почали зустрічатися, Патрик працював у торгівлі, його захопленнями були пиво, шоколад ручної роботи, балачки про спорт і секс (щодо останнього, то більше процес, а не розмови), саме в такому порядку. Добре проведений вечір для нас обох поєднував, мабуть, усі чотири пункти. Він був радше звичайної зовнішності, ніж гарненький, і його зад був товстіший за мій, але це мені подобалось. Мені подобалася його міць, те, як він почувався, коли я обіймала його. Його батько помер, і мені подобалось, як він захищав свою матір та піклувався про неї. Його четверо братів і сестер були схожі на Волтонів.[15 – «Волтони» – популярний американський серіал.] Здавалося, вони справді любили одне одного. Коли ми вперше пішли на побачення, маленький голос у моїй голові сказав: «Цей чоловік ніколи не скривдить тебе», і ніщо за ці сім років від нашої першої зустрічі не змусило мене засумніватись.

А потім він перетворився на Марафонця.

Живіт Патриків більш не прогинався, коли я мостилася на ньому, він став жорстким і міцним, як дошка; для Патрика стало звичним задирати свою сорочку й бити по животу різними предметами, щоб показати, який він твердий. Патрикове обличчя було гостре й обвітрене, бо він постійно проводив час надворі. Його стегна стали мускулястими. Це було б досить сексуально, коли б він насправді хотів любощів. Одначе схотінки його заявляли про себе лише двічі на місяць, а я не набивалася.

Усе гляділося приблизно так: що спортивнішим він ставав, то більше потрапляв у залежність від своєї форми й менше цікавився мною. Я кілька разів запитувала його, чи ще подобаюсь йому, і він відповідав досить ясно: «Ти розкішна, просто я виснажений. Хоч би там що, я не хотів би, щоб ти схудла. У жодної з-поміж дівчат у клубі не вийметься більш або менш пристойна пара цицьок».

Я поривалась запитати, як саме він вивів це комплексне рівняння, проте загально воно скидалося на комплімент, тож я пропустила це повз вуха.

Насправді я хотіла цікавитися всім, що цікавило його. Ходила в клуб на заходи для любителів триатлону, намагалась невимушено теревенити з іншими дівчатами. Але згодом збагнула, що я – виняток із правила, більше таких дівчат там не було. Клубні дівки були або самотні, або зустрічалися з кимось таким самим фізично чарівним. Пари боксували на тренуваннях, планували вихідні в шортах зі спандексу[16 – Планували «спортивні» вихідні.] й носили в гаманцях світлини одне одного, де вони пліч-о-пліч вправляються в триатлоні чи самовдоволено порівнюють командні медалі. У мене не було слів.

– Не розумію, на що ти скаргишся, – упала в річ моя сестра, коли я їй про це розповіла. – Відтоді як з'явився Томас, у мене були любощі лиш один раз.

– Що? З ким?

– Та так, один тип прийшов по букет, – сказала вона. – Я тільки хтіла переконатися, чи ще можу. – І, коли я завмерла з роззявленим від подиву ротом, вона додала: – Не треба, не дивись на мене так. Це було не в робочий час. І це був букет на похорон. Якби це були квіти для дружини, я б не торкалася його гладіолуса.

Не те щоб я була сексуальним маніяком... Та якщо вже на те пішло, ми були разом вже довгий час. Просто якась зіпсована частина мене почала сумніватися у власній привабливості.

Патрик ніколи не звертав уваги на те, що я одягаюсь «винахідливо», так він це називав. Ану ж як він був не до краю відвертий? Патрикова робота, його суспільне життя були так чи так пов'язані з контролем тіла – приборканням плоті, схудненням, доведенням до досконалості. Ану ж як супроти крихітних тугих гузничок в тренувальних штанах моя власна залишала бажати кращого? Що, як мої форми, які я завжди вважала розкішними, тепер здавалися надто пухкими в його вимогливих очах?

Отакі думки товклися в моїй голові, коли увійшла місіс Трейнор і майже наказала нам із Віллом вийти.

– Я викликала прибиральниць зробити спеціальне весняне прибирання, тому подумала, що, поки вони будуть тут, ви прогуляєтесь садом у таку гарну погоду.

Коли Вілл поглянув на мене, я побачила, як ледве помітно піднялися його брови.

– Це ж не просто прохання, правда, мамо?

– Я лише подумала, що було б добре, якби ви подихали свіжим повітрям, – відповіла вона. – Пандус готовий. І чому б вам, Луізо, не взяти із собою чаю?

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=22037403&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примечания

1

Блекберрі – марка телефону. – Тут і далі прим. пер.

2

Блекфраерз – район у Лондоні.

3

Кораль ОК – назва однієї з найвідоміших на Дикому Заході перестрілок.

4

Обі-Ван Кенобі – вигаданий персонаж із «Зоряних війн».

5

«Райбіна» – безалкогольний напій на основі чорної смородини.

6

Національний траст – неприбуткове товариство охорони історичних пам'яток.

7

Здоров! (англ.)

8

Далек – напівкіборг із британського науково-фантастичного телесеріалу «Доктор Хто».

9

Кристі Браун – ірландський письменник і художник, народжений з церебральним паралічем, писав і малював пальцями однієї ноги.

10

Презентеїзм – перебування на робочому місці понад встановлений час або коли людина хворіє.

11

Портплед – дорожня сумка-чохол на одяг, який зберігає в ній форму й не мнеться.

12

«Люкозейд» – енергетичний напій.

13

«Норвежець» – одне з найекстремальніших змагань із триатлону.

14

Танець семи покривал – спокусливий танець, який Саломея танцювала перед Іродом. Автор терміна – Оскар Вайлд.

15

«Волтони» – популярний американський серіал.

16

Планували «спортивні» вихідні.